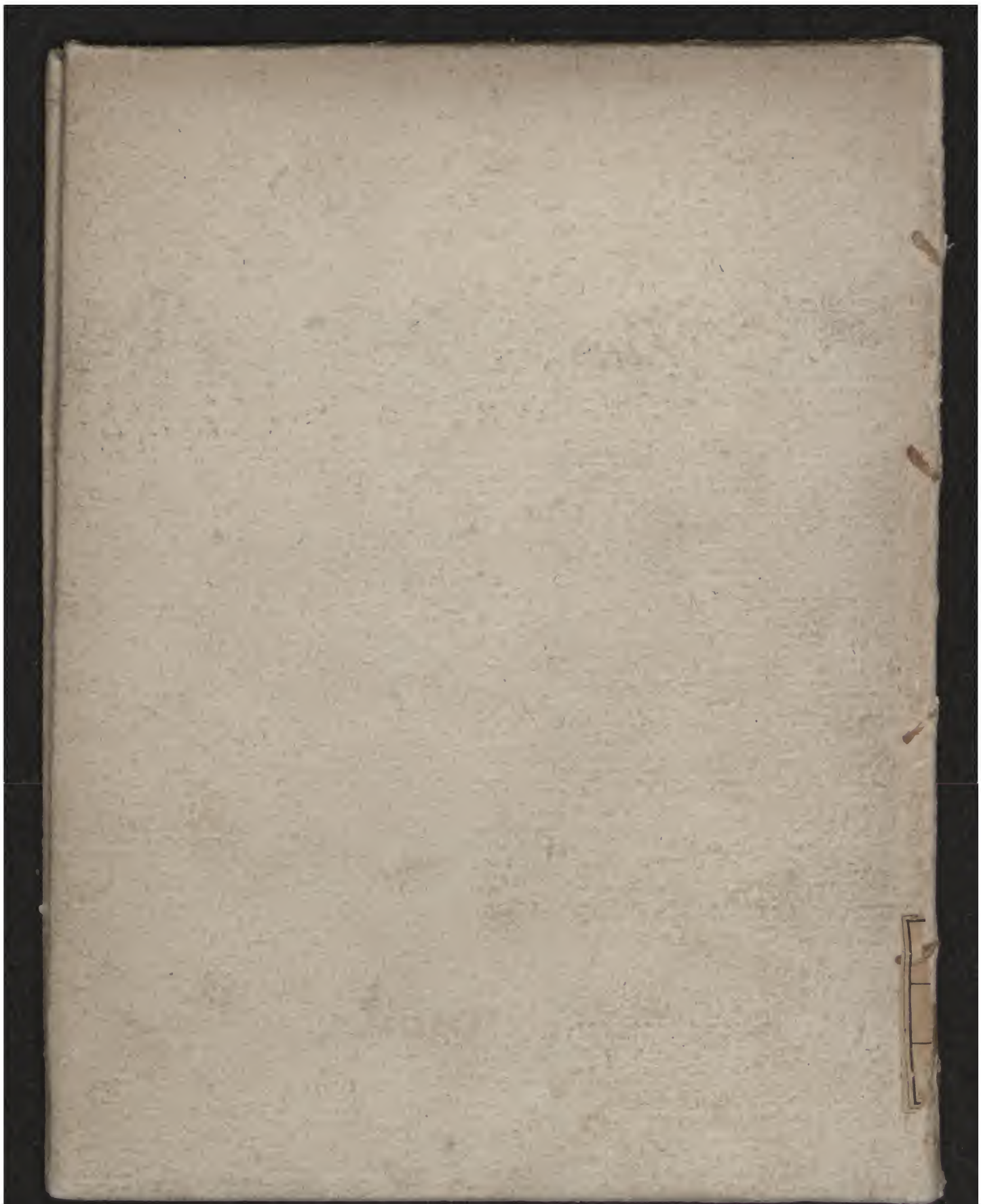

V
TRIT

1001

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL 1.6.25/a

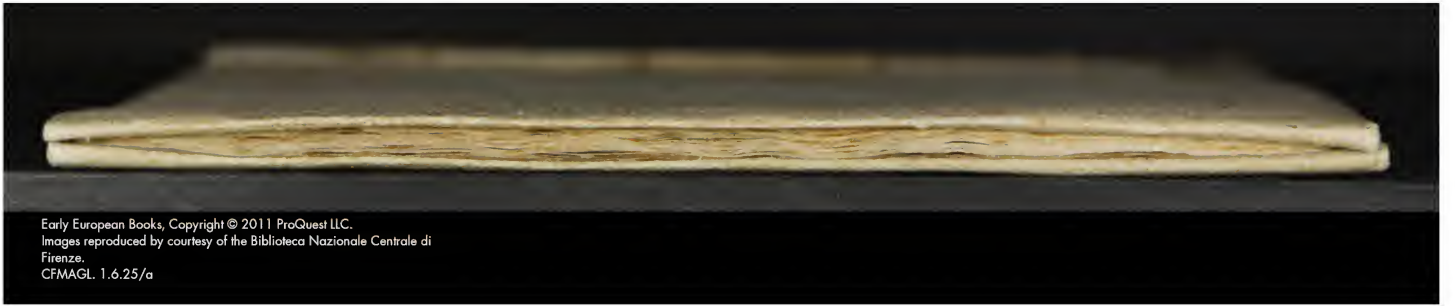

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.25/a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.25/a

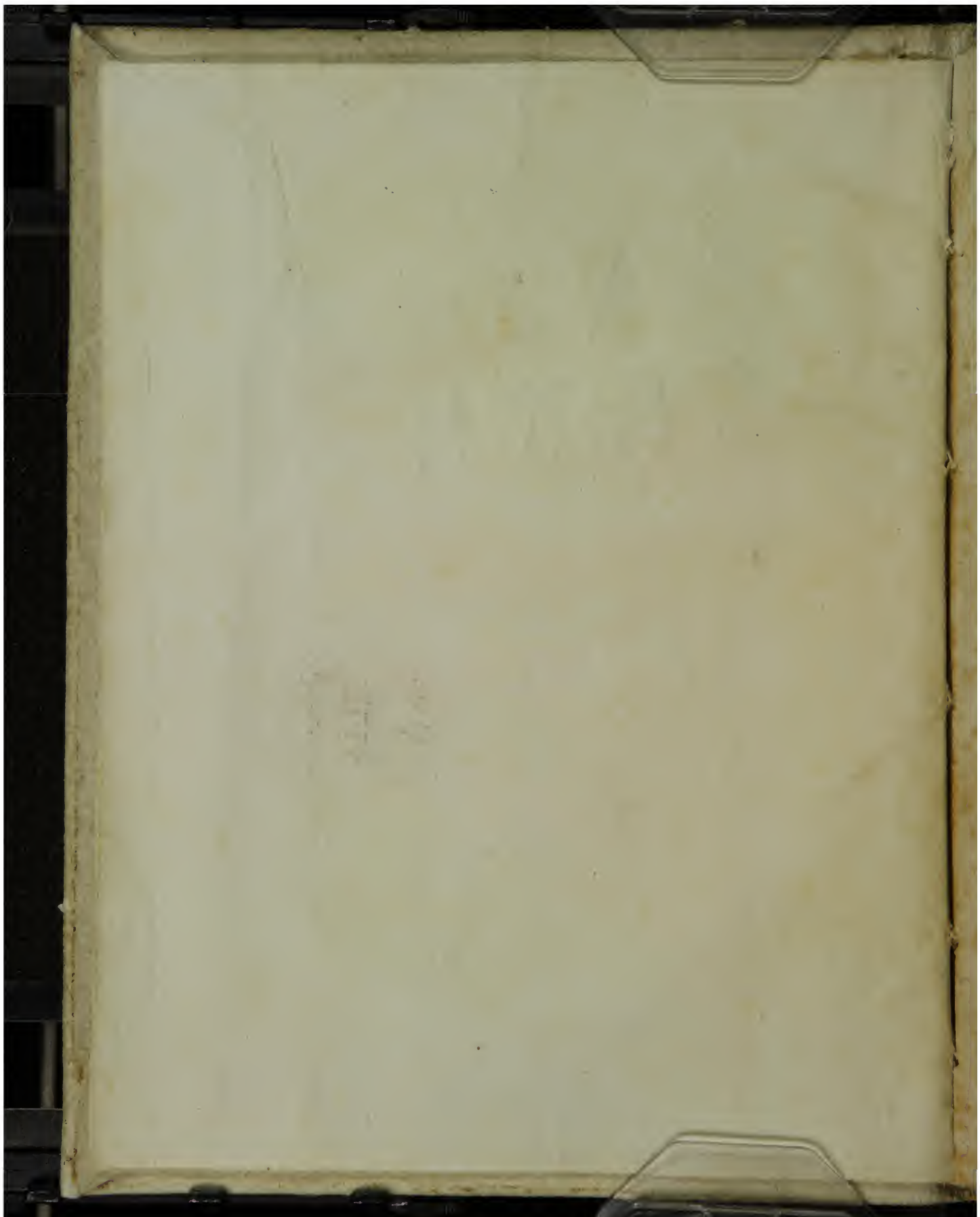

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.25/a

1A.6

1.6.25

V
TRITH

CLAVIS
STEGANOGRAP-
HIAE IOANNIS
TRITHEMII ABBATIS
SPANHEIMENSIS.

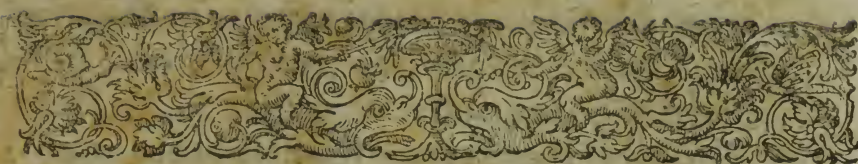
AD SERENISSIMUM PRINCI-
pem Dn. Philippum, Comitem Palati-
num Rheni, Ducem Bauariae, Im-
perii Electorem.

VENVDATVR

Apud Iohannem Bernerum, Bibliopolam
Francofurtensem, Anno 1621.

Cum Priuilegio & consensu Superiorum.

PROOEMIUM
IOAN. TRITHEMII.

Antiquos Philosophos artis & natura, qui reperissent secreta ad prauorum hominum ne deuenirent notitiam variis occultasse modis atque figuris sapientum est opinio. Moysen atq; Israëliticæ gentis famosissimum ducem in descriptione creationis cœli & terræ ineffabilia secretorum mysteria verbis aperuisse simplicibus, doctiores quoq; ludæorum confirmant. Diuus inter nostros eruditissimus Hieronymus tot penè in Apocalypsi mysteria latere dicit quot verba, Græcorum sapientes præterea non parua apud suos æstimationis, qui fabulis conscribendis operam nauantes, aliud imperitis atque aliud sapientibus vnius narrationis serie prudentissima ratione tradiderunt. Hos ego sapientiæ studiosissimos amatores, etsi propter ingenij tarditatem imitari nequeo: admirari tamen & qua possum industria legere non obmitto, quatenus dum illos magna præ cæteris hominibus lucubrasse

A 2 confi-

considero: Ventrem memoriae vacuum, scientie
quasi micis quibusdam de mensa diuitum phi-
losophorum cadentibus, utcunq; valeam satu-
rare. Nec me penitus vt reor fefellit opinio, quo-
niam & multa, quæ nesciui per continuum la-
borem legendi didici, & aditum cogitationibus
meis ad ampliora rerum secreta perquirendum
variis modis reſeruauī. Quāquam vero non
ſum tantæ vel eruditionis vel induſtriæ, vt vete-
rum me ſapientum modum illum ſecretū, quo
in occultanda maiestate Philoſophiæ uſi ſunt,
apprehendiſſe audeam profiteri, modos tamen
quosdam non ſpernendos, vt mihi videtur, oc-
cultè & prorsus ſine ſuſpicionē aliqua ſcribendi
& occultandi, quodeunq; volueris, excogitaui,
quos ad inſtantiam ſereniſſimi Principis D. Phi-
lippi, Comit̃s Palatini Rheni, Ducisq; Bauarię,
ac Romani Imperij Principis Electoris, Philoſo-
phorum ſapientiſſimi Mecænatis, quo mihi nul-
lus dignior viſus eſt, literis tradidi, & in ſubiectū
volumen, non ſine ingenti labore comportaui.
Ne autem hoc magnum ſecretum in aures im-
peritorum aut prauorum hominum deueniat,
Lector quicunq; futurus es, per nomen Dei I E-
H O V A ineffabile, ac per ſanguinem Domini
noſtri Ieſu Chriſti ſaluatoris fideiū animarum
moneo, rogo, & adiuro, vt hanc ſcribendi ſcien-
tiam

tiam nulli pandas indigno, impudico, carnali,
seni malitioso, quoniam multa mala per eam fi-
eri poterunt, inter homines, adulteria, fornicatio-
nes, conspirationes, homicidia, & traditiones, si,
quod absit, manifestata fuerit. Nam sicut bonus
& honestus homo voluntatis suae secretum alte-
ri artem scienti quoties necessarium fuerit pro
utilitate priuata, vel communi securè absque ali-
qua suspitione cujuscunque notificare potest
& exprimere, sic peruersus, impudicus, & carna-
li amore cæcatus, voluptatis suae consentaneæ
personæ quantumcunque impudice turpiter &
libidinosè suum malum desiderium per hone-
sta & pudica & sancta verba determinando lo-
cum, tempus, & modum conueniendi, quam la-
tissimè potuerit absque suspitione aliqua signi-
ficare. Nec erit vlla iam inter coniugatos deinceps
securitas: dum fœmina voluntatem ama-
toris sui malam ex scriptis optimis marito cer-
nente, ac verba sanctissima collaudante, sine ma-
li suspitione facillime potest intelligere, & quic-
quid amasiam scire volueris, Latinis verbis quā-
tumuis fuerit indocta, viro mirante, ac nunci-
um, quod possibile est, perferente remandare.
Enimvero si hæc scientia in notitiam Reipubl.
deueniret, totus ordo turbaretur, fides periret
publica, literæ, instrumenta, scripturæ omnes,

A 3 ipsiq;

ipsiq; hominum sermones in suspensionem gra-
uissimam verterentur. Nemo iam literis quan-
tumcunque bonis, sanctis ac honestis deinceps
crederet: nullus epistolis adhiberet fidem, quan-
tumlibet sancta & pudica verba fuerint, semper
dolus, fraus, & in ore mala deceptio subesse puta-
retur, fieretq; homines ad omnia timidi, & non
minus ad sermones mutuos, quam ad literas
quaslibet suspiciosi. Sed obiiciat mihi, aliquis di-
cens: Si hanc tuam scientiam volebas esse occul-
tam, cur eam literis commendare voluisti? Huic
ego, si respondendum fuerit, dico, quia optimo
Principi hanc occultare scientiam, nec debui nec
potui, per quam clientes suos (de quorum sum
ego numero) à multis periculis valeat, si casus ac-
ciderit, liberare. Potest enim per hanc scientiam
mentis suæ conceptum, suis, quibus voluerit, oc-
culte vel manifeste, secure innotescere, & nullius
scientiam, penitus in contrarium formidare.
Quicumq; autem per hanc artem aliquid scribe-
re voluerit, modos, signa, & proportionem singu-
lorum diligenter obseruet, quæ si considerare
neglexerit, facile eorum quæ scripsit, & ipse pote-
rit obliuisci. Sed nunc ad demonstrationem. Do-
mino adiuuante, procedamus.

MODVS

7
MODVS PRIMVS OCCVLTE
scribendi fit per singulas primas literas di-
ctionum singularium: cuius
hoc signum I:

Primus itaque modus occulte scribendi est talis: Cum volueris aliquid scribere ad amicum secrete, vt nemo tuam intelligat voluntatem, praeter eum cui scribis, tunc accipe quamcunque volueris narrationem Latinam quam non necesse fit occultari, cuius dictiones omnes sic ordina, quatenus prima cuiuslibet dictionis litera verbum reddant, quod volueris, quemadmodum in subiecto argumento vel exemplo te docebo, verum iste modus non satis est tutus, quia facile ab industrio homine posset deprehendi, sicuti sapius expertus sum. In legendo quidem facilis est sed cum difficultate scribitur, quia laboriosum est dictiones ad propositum conuenientes semper in promptu habere. Huius autem modi ponamus exemplum, cuius textus apertus Latinus, tenor vero secretus Teutonice inueniatur conscriptus, videlicet:

Exemplum primi Modi.

Lucidum iubar aeternae beatitudinis excellentiss. Rex. gubernator & tutor robustiss. me vniversorum virtuose viuentium, exulum refugium debitum, virtus, vnanimitas, vinculum omnium, latitia lugentium, exultatio sancta tristium, virtus fragilium, nutritor egentium, salu^g tribulorum, miserorum adiutor, nobilium triumphator, administrator gratiarum, gubernator & rege vitam seruorum tuorum, sanans infirmitates nostras, saluator omnium, decus viuentium animarum, lucidissimum lumē, esurientium refugium, benignissime amator seruorum tuorum, virtutem aeternae remunerator, mitis animarum glorificator, seruientium tibi, viuifica nos Domine vt moribus bonis decorati iugiter exultemus. Fortitudo vera nos fortifica, vt nitore sanctitatis efficiamur reuocati. Adiuua nos Deus atque redemptor, libera amatores nominis tui, peccatum omnibus remitte, tentationes extingue nocentibus, vitam virtuosam amoremque rectitudinis tribue exorantibus nobis, Deus altissime vere viuificator infirmantium,

Clauis Steganographiæ

tium, lumen lugentium exaudi nos, vt vitam instam rectamq; mereamur iugiter tenere, viuifica nos saluator & rex misericordissime, glorificator esto, zelantes veritatem, gaudeamus quoq; eterni regni sublimati, conserua humiles, indulge nouas, extermina nocentes.

Tenôr supradicti occultus.

Lieber Getreuer/du wöllest auff nechst Mōntag gerüst seyn/so du aller best vermagst/vnnd vmb die 5. vnser an der Landpforten warten/da wölle wir mit vnserm Gezeug erscheinen/zc. Et sic consequenter quātum volueris.

Cautelæ obseruandæ.

Obseruandum verò quod supradictus modus, sicut diximus, non satis est tutus in rebus arduis, quia mox vt aliqua inceperit de literis haberi suspicio, facile secretum ab astuto poterit deprehendi. Sequentes itaq; modi, sunt tutiores, vt patet. Simul obseruandum, si isto vel aliis modis alicui scribis, non satis in Latina lingua erudito, vt verba non diuidat, ne vnum existimes duo puncta si volueris: completo quolibet secreti tui verbo, vt sententia textus exterioris completa facias virgulam sic, vel è conuerso vt libet, tutius tamen videtur, vt nec puncta nec virgula fiant, & sit non in verbo secreti, sed raro periodi signum cuiuslibet modi, nec super primam literam nec post vltimam pone, quemadmodum feci superius in occulto tenore. Lieber Getreuer/zc.

Extensio huius modi primi.

Modus ipse primus secrete scribendi sicut & ceteri pene omnes multiplici diuersitate potest variari. Ita vt is, qui supradictum ordinem secretandi perfecte intelligit, alios ex eo inserendos modos aut vix aut difficulter possit percipere. Potest enim vnusquisq; ad suum libitum hunc modum simul vt reliquos variare. Videlicet vt prima linea secreti sit conscia, secunda non, vel si ista fuerit, illa non sit, & sic consequenter occultator secretorum, prout voluerit, vtatur alternis lineis vel totis vel dimidiatis à principio literarum suarum vsq; ad finem descendendo, vel à fine ascendendo ad principium. Adde etiam, quod ab vtroque latere descendentes & ascendentes alterum secus sententias suas occultare potest tam variis tamque diuersis modis, vt in enodandis his Oedipopus sit. Mei autem propositi nunc est primos simplices scribendi modos ostendere, & his qui digni & idonei sunt multa scire, occasionem tribuere, qua valeant ex minimis maxima elegantius cogitare.

Modus

9

Ioannis Trithemii Abb. Spanh.
Modus secundus alternis dictionibus, pruden-
ter variatus in omni lingua
facilis & tutissimus.

Secundus autem modus sine suspitione occulta scribendi est, ut dictiones narrationis textus in aperto propositi alterna positione variant: Ita videlicet ut cum prima dictionis prima littera intentioni occulta testimonium perhibet, sequentis verbi littera prima ab officio secreti muneris vacet. Postquam 3 non sit à ministerio vacua, quarta manet ociosa, & sic consequenter, semper dictiones alternatis vicibus mixta secreto deseruiant, & publica orationi congruentes ab occultorum significatione prudenti ordine recedant, & iste modus in omni lingua mundi facilis conuenit & satis ad nunciandum qua volueris secreta mihi tutus esse videtur, cuius exemplum tale est.

Exemplum secundi modi.

Libera nos Iesu dulcissime, extrema salus beatorum spirituum, & nostros reatus indulge, gemitusq; pauperum exaudi, mitiga tribulationes nostras, renoua vetustatem morbos vitiorum sana, virtutes tribue, exules suscipe, reosq; absolue. Bone Iesu, remitte misericorditer excessus quoslibet nostros, quoniam grauiter peccauimus & sepe relapsi sumus: dulcissime saluator Iesu Christe salua nos, benignus esto rogantibus Iesum, & nos famulos tuos supplises conserua, homines sumus amantissime Iesu, iustitia normam transgredientes, misericorditer, erue nos tu altissima virtus, quoniam visa nostra assidue infelicitate subiecta, corrumpitur. Miserere nostri Iesu Christe saluator piissime, respice humilitatem fidelium animarum, & ne permittas diutius nos errare in luto securitatis tentationis perniciosissima in amoris sicuti male turbati, versamur, vitiis dediti, nostram parui pendimus salutem, mox euocandi ad rationis examen. Benigne creator esto propitius famulis tuis, & quam ocyus libera nos, decepit nos vanitas mundi, viam namq; veritatis nos deseruimus, & dulcissimum lumen animarum luto infixes erue, quoniam salus nostra tu es, in tuoq; nomine saluabimur, gaudium indeficiens & sempiterna felicitas, tu es nostra vita, sanctorum gloria, angelorum letitia, societas in-
fectorum perfectissima, creator, saluator humani generis, Benignissime Iesu exaudi nos humiles ad te clamantes, libera nos de presenti & futuro naufragio, vs sine fine viuamus, vtinam respicias nos miserabiles seruos tuos exulantes, qui redemisti nos, & latus sumus vias tuas, Conserua nos omnipotens Deus maiestas infinita, miseratio in-
circumscripta, esto protectio nostra perpetua, Amen.

B Tenor

Clauis Steganographiæ
Tenor supradicti occultus.

Lieber Getreuer/Bringer dieses Brieffs hat etwas
mißhandelt/ist vnser Befehl/du wöllst in gefänglich be-
halten vff vnser zukommen/ic.

Exemplum Secreti Latini.

Humana salutis amator, qui creauit omnia, nobis indixit obedientiam mandato-
rum, cui omnes tenemur obedire & obsequi. Præmium sancta obediētia erit sem-
piterna felicitas timentibus Deum. Christi obedientiam in omnibus imitari studea-
mus, vt vitam æternam promissam nobis mereamur ingredi cum angelis per misericor-
diam Dei. Agamus poenitentiam dum possumus, tempus vita est breuissimum, cito mors
imparatos offendet, repente negligentes consumet. Iudicii animas transmittet, in poeni-
tentia agenda fratres non tardetis, velociter enim ad vos mors veniet, quam nemo ve-
strum diu euadere potest. Dies ergo vestros transeuntes conspice, poenitentiam inchoate
cum tempus habetis, ad quid diutius negligitis. O mors rerum horribilium terribilissi-
ma, quam velociter nos miseros consumis vester incolatus breuissimus est iudicio obno-
xius, mors omnes examini submittit, Exaudi nos Christe piissime, Saluator, nobisq;
poenitere cupientibus esto propitijs, concede nobis timorem & amorem tuum benignis-
sime redemptor, indulgentiam peccatorum supplicantibus tribue, alme creator generis
humani exaudi nos, veniam nobis tribuens scelerum. O Pater misericordissime esto no-
bis misericors, infirmitatem nostram adiua clementissime, succurre misericorditer in-
firmis animabus nostris, quoniam tui sumus. Pater indulgentissime animabus fidelibus
requiem concede, angelis coniunge timentibus te adesse digneris.

Tenor supradicti occultus.

Hac nocte post duodecimam, veniam ad te circa ianuam, quæ ducit ad
ortum, vbi me expectabis, age vt omnia sint parata.

Tertius modus est alternis dictionibus ita vti,
vt prima semper vacet à significatio-
ne secreti.

Tertius modus occulte scribendi ex precedente, vt ita dixerim, oritur, in quo dictio-
nes ad ministerium secreti alternis vicibus vt supra variantur, hoc tamen obser-
uandum est, vt prima narrationis dictio nihil ad secretam intentionem conferat, sim-
pliciter

Ioannis Trithemij Abb. Spanh.

II

plieiter & vltima completa sententia seu verbo secreti in fine vacet vna cum sequentia
qua alterius verbi praecedit exordium. Et iste modus tutissimus non facile à nesciente, ar-
tem deprehenditur, & huius modi ponemus exemplum.

Exemplum Tertij Modi.

OMnes morimur, quoniam omnes mortaliter reatum noxa generalis simul edi-
mus, nemoq. vivit non moriturus, omnes breui sepeliemur, originali delictum
baptismus indulsit, quotidiana agenda poenitentia. Manet autem mors corporis quate-
nus humilitati Deum timeamus, qui eripuit nos, peccando vitam amisimus, virtuose
conseruando iterum diuino lumine viuemus. O Iesu rex caelorum respice humilitatem
nostram, tua miseratione viuimus. Indulgentiam morte tua percipientes. Heu cur non
eum humilitate collaudamus creatorem nostrum miseri, qui peccata nostra humilitate
propria & redimens sanguine deuantes bonis, aeterna vita donauit nihil merentes. Ecce
bailans crucem Iesus moritur. O dulcissime saluator Iesu quid retribuam tibi, Iesus sine
deccato innocens pro nobis moritur. Quid faciemus cum venerit ad rationis examen, ve-
niet condignam reddere mercedem vnicuiq. suorum commissorum operum, eruntq. ibi
nuda omnia, ac transibit aliquid innumeratum, cuius est horrendum iudicium. Ergo
vuentes poenitentiam facite salutarem, quoniam districti iudicij examen nequaquam
mutari potest, terge fletibus crimina. Eleemosynis pauperum lacrymas subleua, Deo sem-
per esto deuotus, diuina bonitas crimina indulgentia superat. Ergo dum tempus est pulsa
misericordiam, pulsa poenitendo. Esto gratus morti eius qui redemit te, inuoca eum cum
sancta humilitate casto timore suffultus, Amen. Iohannes Trithemius.

In natural
Alphabete
valat 9.

Tenor supradicti occultus.

Morgen umb 8. soll ich mit 400. Pserden bey dir seyn
für Creusenach vff dem Feld bey dem Gerichte/te.

Quartus modus semper prima dictione in aper-
ta narratione à secreto vacante duas mox occul-
to seruiantes recipit, & verbo completo similiter
vnam vacantem adiungit: ita videlicet, vt verbi
sequentis prima dictio à secreti significatione sit
vacua, quemadmodum & in tertio modo di-
ximus obseruandum esse,

E 2 Iste

Iste autem modus sicut & ceteri in alios multos & varios mutari potest, de quibus dicere per singulos nullo modo esset possibile, id tamen de isto ponamus exemplum, in quo labor non erit modicus, nisi ipsius modi qualitas diligenter fuerit considerata, in qua semper post vnā vacantem dictionem, duæ sequenter valentes. Duo enim vacantes solum in fine verbi mysterii per duo pariter completi ponuntur, sicut patebit.

Exemplum Quarti.

*L. in Alphab.
to naturali
valet 11.*

Passio Iesu Christi genus humanum vinificans, cuius vita innocenter afflicta liberauit nos ab omni calamitate quoniam huius humilitatem saluabitur in necessitate, sed deturbabuntur vitiosi, eritq; mors bonorum copiosa. Laudem C. I. dicamus, qui animas nostras redemit: Gratias agamus ergo nostro redemptori piissimo, qui omnes redemit, qui Tyrannidi erant subiecti, nomen eius benedictum laudauerunt omnes, & penitentiam faciamus de excessibus nostris, quotidie curemus virtuose viuere in amorem redemptoris, cuius timor mundat conscientiam. Iustificans nos suauiter, emendemus vitam nostram cum deuotione lugentes, quatenus ad iustitiam conuersi solutionem mereamur peccatorum in charitate & humilitate iugiter perseuerantes, non deficiemus, Ioh. Trith, Abb.

Tenor supradicti secretus.

*Ich will noch Heint vmb 11. an der Pforten klopffen/
wart mein/ vnd laß mich ein/ 11. & sic de reliquis.*

Modus quintus prima vacante per 2. significantes procedit quodlibet vacante, alterno concludit.

Quintus modus non multum quarto dissimilis prima vacante per duas significantes ex more procedis, secreti cuiuslibet verbum vna vacante concludens siue aqualium semper duas significantes dictiones vna vacante clauduntur, si res in aqualium vltima significativa solitaria inter duas stabit vacantes, huiusmodi quoq; ponamus exemplum.

Exemplum Quinti.

Iste viuentes felicitatem consequentur, nulla exaltabit virtus alibi quam humilitas, sola nisi temeritas condemnabit. Si felicitas requiris amorem, iustitiam tene, & altissimam gloriam consequeris, semper zelator veritatis esto, noli amare mendacium.

cium, corrumpit honestatem pudicam, temperantiam dissolvit. Fuge vanitatem mundi, quoniam brevissima est, amator esto Iesu Christi nostri saluatoris clementissimi. Cole virtutes, vitia fuge, innocentiam caue, & in corde sanctam humilitatem custodi. Saluatorem animarum nostrarum dilige, cuius dilectio est vita manens perpetua. Contemno gaudia repente transitura, ama beatitudinis futura aternitatem nobis promissam. Caue semper insidias hostis antiqui, cuius veneni nocumentum facile deuincit humilitas. Esio vigilans, ut seuitia arguti hostis non perimas, quoniam ipse semper vigilat, cuius zelus impiissimus vehementer timendus. Cordialiter Deum ama, ipse semper manet. Amor seculi cito consumitur, honor, laus, ceteraque omnia subito terminantur. Malus zelus via damnationis. Homo superbia tumidus mortalium vermium remorsum patietur, miser & infelix nunquam liberabitur. Homo superbus omnium pessimus ardebit sine intermissione, & nunquam gloriam felicitatis aeterna conspiciet, cum Demonibus extra proicitur, cruciatur, nunquam liberandus. Ergo va nobis superbi aeterno supplicio damnandi tenebrae & horror replebit vos. O vanitas vanitatum, quam aeterna lamenta sequuntur, despicienda es, quoniam rationem obnubilas. Ioannes Trithemius.

Tenor supradicti occultus.

Auff nechst Frentag zu Nacht omb Eins / will ich an dem Graben seyn / vnnnd wenn es zeit ist das Schloss zu stürmen / so singend den Westertweller / 1c.

Modus sextus post duas vacantes, binas significantes semper recipit, siue verba sint, siue non sint.

Sextus modus vt duabus primis, ad suspensionem vitandam vacantibus dua sequentes in ordine secreti significant, & siquidem per aequalium syllabarum dictiones verbum occulte compleuerint, ipsum verbum binis ociois ex more concluditur, sin minus donec aequalitas coincidat narratio per duo plurave mysteria, vbi vacantes verbum aliquod latens terminant, mox quod sequitur à significantibus inchoatur, huius quoque mysterii offeramus exemplum.

Exemplum sextum

Svmma, H. G. nunquam moritur. Virtus est Deum pure amare, illius gloriam in semilibus exquirere, res mundi contemnere, Humilitas enim in caelis regnabit, inno-

B 3 centia

sentia pura sublimabitur, sincera mens luminis illustrabitur, deuotionis feruore remu-
nabitur, actionesq; nostra diuinis confirmantur, Dei amor magna operari solet, infir-
ma contemnit, omnia respicit futura bona, fideliter vitia restringit, virtutibusque resi-
stis. Christus in Euangelio dixit: Non oportere nos sollicitare circa humanas superfluas
curas habentes, inquit sanctus Apostolus, necessaria tantum sumus contenti. Habeamus
itaque Dei amorem & zelum animarum quibus vitam sempiternam, incundamq;
felicitatem post animæ terribilem exitum nobis humili conseruatione tandem euaden-
tes mortem comparare mereamur. Simus intenti operibus bonis ne vitia nos obruant.
Vincamus innocenter in omni religione tanquam Christiani morituri. Deum amemus
super omnia seruientes sanctis mandatis eius cum humilitate nobis infundat. Large o-
mnia bona dat superouentibus sibi. Despiciamus igitur diuitias varias mundi fallacis ru-
tilantis clades honoris, omniaq; nostrum propositum corrumpentia. Viuere virtuose,
mandatis obedire, iniuriam nulli facere, Deum timere, elemosynam dare, familiam
regere, bonis fauere, prauorum vitia redarguere, orationibus vacare, gloriam mundi
contemnere, poenitentibus indulgere, thesauri sunt Christianorum. Vana enim gloria
mundi, repente erunt falsa quoque diuitia, quas breui etiam relinquimus inuiti sola in-
nocentia est, mortales beatificans, in nobis nostra sit gloriatio & diuitiarum possessio
nobiscum omni tempore permansura, mentis eleuatio ad Deum nunquam inter mitten-
da. Ioan. Trith.

Tenor supradicti occultus.

Gnädiger Herr/ Es sey dann daß Ihr zu u. noch heynt
zu Spanheim seyt/ Wird das Schloss durch die von
Wartenberg mit Verrähterey eingenommen werden.

Modus septimus verbum mysticum per duas
& duas secundum syllabas harum nu-
merum variè concludit.

Septimus modus à duobus vacansibus incipit, & quodlibet verbum secretum aequi syl-
labum per duas significatiuas, per vnam vero equalium syllabarum significantem,
alteramq; ociosam finit, à quoq; modus sicut & ceteri omnes poterit multiplici diuer-
sitate variari pro vt vnique industrie visum fuerit pro sui secreti occultatione con-
uenire, sed iam huius modi sequenter ponamus exemplum.

Exemplum Septimum.

I. C. LAMIN

I.C. Lumen indeficiens omnium sanctorum beatitudo ac creator vniuersitatis
& rector miserere nobis, nos infirmigementes & flentes misericordiam tu-
am rogamus largire nobis virtutem vincendi tentationes Diaboli, vt euictis duris labo-
ribus requiem mereamur, O saluator dulcissime precor seruos humiles respice inuilesq;
famulos, sis in nos misericors, quoniam tibi famulari totis desiderijs optamus, fac nos
habere amoris tui fauorem in nobis iugiter ardentem, da nobis vinculum validam fra-
terna charitatis. Iesu Rex caelorum omnipotens fac nos veraciter esse humiles, munda-
narumq; rerum strenuos contemptores, quatenus tuo amore semper ardentes nil diliga-
mus hic, nilq; assememus nobis temporale iucundum, O Præceptor humilitatis Iesu mi-
tissime, nos doce tuam imitari doctrinam, sumus enim varijs malis obnoxij, paucis bo-
nis intenti. Salua nos domine ne pereamus. O summa veritas viuifica nos, dulce anima-
rum refugium, esto nobis turris fortitudinis, Tu enim fortissima virtus nostra, tu salus
es anima mee mentisque recreatio saluberrima, tu ineffabile gaudium Angelorum, &
omnium requies fidelium. Tu letitia sanctæ te amantium, Tu inextinguibile nomen ci-
uium supernorum, Tu mortuorum viuificator, fragiliumq; clementissimus sustentator,
Tu Iesu dulcissime, adiuua nos fragiles seruos tuos, quatenus per viam veritatis sine of-
fensione incedere recto tramite mereamur, O piissime Domine Iesu mitiga durissimum
exilium meum, & cum finis istius vitæ mee ceperit appropinquare & nobis succurrere
misericorditer digneris tunc, quoniam partes faciem virtutis tuæ magnifice rutilantem
virtutes cernent, fugietq; procul omnes malorum intentores, & mox exterminabuntur
quoniam protector noster es. Rogamus per virtutem nobilissimæ mortis tuæ dulcis, non
despicias seruos tuos die exitus nostri, sed nos Iesu domine, singulos sanguis tuus & redi-
mat atq; lauet, excessus nostri omnes in superna gaudia cœlestis patriæ expectantibus
nobis pie concedant, Amen.

Tenor supradicti occultus.

Lieber Betreuer / dein Geschäfften haben wir ver-
standen / Heynd vmb 9. wart vnser gar stille / vff daß wir
dem Seind sarkommen / vnd sienider legen.

Modus octauus per tres vacantes totidem-
que significatiuas dictiones alter-
natim procedit.

Quemadmodum sextus per duas, ita videlicet vt vnum quodcumque verbum my-
sticum equalium syllabarum aperta narrationis sententiam ita compleat, vt sine
fine res vacatibus locis fuerint sequens nō ab ociosis, sed à tribus significatis inchoetur.

Si ver-

Si verbum secreti inæqualium fuerit syllabarum, tot in consortium sui recipiet, donec syllaba ante periodum aliquo modo tandem fiant æquales.

Exemplum Octauum.

Omnipotens sempiterne Deus benignissime remunerator aequitatis, qui filium tuum nostri generis esse participem voluisti, ut redimat diu in perditione miserrima constitutos sola bonitate redundans, formam nostram suscipiens in corruptam ex flore virginis vteri Archangelo sancto Gabriele insinuante, qua virgo conceptura beatissimo spiritu in æternum virgo permaneret, immunis criminis, hominibus angelisque præ eminentior vniuersis genuit regem omnipotentem Deum & hominem, sanctissima & reuerendissima virgo Maria viriles consortii omnino nescia sine dolore pariens, semperq; talis altissima immaculata consistens. Mater virgo sancta Iesu Christi Dei virtute creata, humilibus omni nota loco, hominibus aliis charitate plena, omni laude dignissima existens, semperq; virgo permanens, angelorum beatissima es, quam tant filius in omnibus qua postulauerit largissima dignatione admittit, eamque ut matrem reuerendissimam veneratur omnibus creaturis excellentiorem, qui nihil vnquam exoranti negare consuevit, sed repente sanctiss. voluntati eius consentit, omnia concedens, huius tandem pauperum aduocata meritis. Igitur nobilissima virginis Maria præclare merita venerantes, Domine Imperator vniuersitatis oramus, ut lumen veritatis nobis infundas, sordes criminum detergas, gratiam & maxime omni tempore te requirentibus veraciter impendas, tentationes auferas, virtutem vincendi exorantibus nobis concedas, amorem tuum nobis induas, castitatem, obedientiam, temperantiam, benignitatem, humilitatem, abstinentiam, ceterasq; virtutes omnium lacrymis deuota exercitationis nobis misericorditer largiaris. Amen.

Tenor supradicti occultus.

**Bringer dieses Briefs / gibt sich grosser Kunst auß /
ich halte aber nit viel darvon / versucht ihn wol / getrawet
et nicht. loh. Trith.**

Nonus modus à tribus vacantibus incipit, &
per totidem significantes alternatis vi-
cibus singulariter procedit.

Nonus modus à tribus vacantibus cum octauo incipit, & per totidem significantes
alternatim discurrrens singula verba mystica ante periodum concludit, aquisylla-
bum,

hum, hoc est, trium & trium per totidem ociosas concluditur, redundans vero, si duæ per duas, & si una per unam similiter vacante terminatur, ita si vis ut sequens mystica dictio semper tribus vacantibus inchoetur, de quo consequens ponamus exemplum.

Exemplum nonum.

Salutem & charitatem dilectissime & singularissime amice, presentium lator Euerhardus Rubicensis vir optimus in amicos nostros beneficus & gloriosus, quem ut humane excipias rogo, tibi suam exponet necessitatem, qui cum mihi veteri olim necessitatem & defectus ingruentes releuare, pro virib; cupio, vellem me posse consolationem calamitatibus eius adhibere, sed cum sine grauius, ut luce tibi clarius constat, damnis exhaustis no uementiq; variis debitis pragrauatus, de sua pietatis zelo, vehementer sum confusus qui amicitia vim & nexus tenet, quatenus amico te libenter exhibeas humanum quemadmodum semper consueuisti, esse necessitatum amicorum adiutor. Itaq; rogo mutua illi sub termino certo ducentos florenos, quoniam constitutus est maxima in necessitate, te quemadmodum docebit. Confido quoniam omnia restituet alacri integritate, qui postquam monitus abs te tandem fuerit. Quod si feceris gratias habeo immortales ago ut amorem sincerum in nos tuum negotio comprobemus. Quod illi feceris, mihi velim scias factum, qui tibi immortales gratias agere curabo. Ipse autem amicus Euerhardus restituit, videlicet, mutuatam. Soluet enim promissa in stabili stabilitate tenere nec fallere nouit. Ceterum cum nouos gaudens audire rumores, dicam tibi miranda. Canem enutrit qui vocatur Eris, rusticorum inimicum, tanta eruditione, doctrina, omniumq; rerum memoria peritum, ut bestia exuisse nobis videatur, hominemq; induisse. Græca intelligit & Latina verba nouit, delictorum veniam humiliter petit, quicquid iussero facit, me annuentibus commissa fideliter custodit, nemini ipse temere pandit secreta, qua ei imponuntur & creduntur baiulat, exhibere zelotem se mei defensore amat, ludit egregiter, aliaq; facit miranda nescientibus incredibilia. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Dieser begert von dir N. Guldern zu entlehen / ist mein Rath / gehe schen müßig / er ist gar verdorben / vnnnd mag nicht bezahlen.

Decimus modus per quatuor vacantes incipiens progreditur, & significatiuis ociosisque terminatur,

c Decimus

Decimus modus à quatuor ociosis incipit, & per eorundem significatiuas ex ordine procedit ad instar octauæ in tribus, ita videlicet, vt dum verbum mysticum, terminatur in vocalem sequens inchoetur à significatiuis, quod si finiatur in significantibus istud incipiat à quatuor ociosis, si autem pauciores litera quam quatuor circa finem permanserint, eorundem ociosis poterit concludi, etiam in eiusdem significantium numero dimitti. Ponamus Exemplum.

Exemplum decimi.

S. Cum scire vtilia sit bonissimum exornare ingenium, nilq; turpius hominibus contingere ignorantia dicemus. Vanitas mundi bonis egregiisque semper aduersatur ingenio, quoniam intellectum nobilem sordibus ingurgitat, mentem obnubilat, memoriam dissipat, sensus turbat, disciplinam prostermit, corpus debilitat, animum effeminat, religionisq; pietatisq; arcem fabulis ex homine syluam facit, tempus omne rebus vanis consumit, carnis solatia querit, omnemq; nitorem catholica institutionis in perdendo transgreditur, non Deum reueretur, contemnit homines, beneficiorum obliuiscitur, malis conscientia perturbatur, æterna respuit gaudia gloriæq; veneratur humanam, vitis pascitur, & sordibus turpitudine omnisaria commaculatur, de futuris nil recogitat bonis æternis nudatus sola temporalia cupide amat. Tu verò amicorum optime noli insistere transitoriisq; curis, sed exalta habilitatem rationis in te sanctis bonisque moribus institutionem tuam declara, & contempto seculo intimum literis sic ornata nobiliter tuum ingenium, quod natura donauit, monens vt quod possessione exteriori monstras humilis imitans corde veraciter exhibeas, quoniam nemo gratiosum existimat bonum de corde falso prolatum esse non dici philosophorum.

Tenor supradicti occultus.

Heynd vmb Eins ist der Pastor von Kirchberg gestorben/nit ehl so sehr mit dem hñgeben. !oh. Tr.

Vndecimus modus per quatuor alternatim discurret, & verbum significantibus vinctum, vacuis concludit.

Vndecimus modus à quatuor vacuis incipitur, & per eorundem significatiuas alternatim procedens, in ociosis vltimis significantibus pares terminatur: omnia enim occultando capiunt à quatuor ociosis initium, & quod literas significatiuas supra quatuor restantes inueneris, tot vacuas ad finem noueris apponendas, de quo ponatur exemplum.

Exemplum

Ioannis Trithemij Abb. Spanh.
Exemplum vndecimi modi.

19

S D. Mitto tibi orationem, quam edidi in nuptiis eiusdem mei amici: Omnium crea-
tor Deus, humani generis redemptor optimusq; saluator, ne species ipsa periret, et-
iam nuptiarum vsum consecrauit. Legimus enim quod primo homini etiam imman-
dauit matrimonium dixeritque, Crescite & multiplicamini. Legem indicens conser-
uanda humanitati & in Euangelio dignatus est nuptias sanctificare miraculis de Deo
bene merentes, seruantes castitatem, hominibus autem plus confert qui pudicitiam eorum
Zelum humanitatis assumunt. Vos ergo qui connubium beatum exemplo nostri assumi-
tis & mandato saluatoris qui nonnunquam miraculis, ego vero verbis institutum reli-
gionis ad nuptiarum honorem collaudabo. Hominibus vobis quibus nunc igitur nuptias
debemus & magnum coniugium puerum religiosumq; genus quo humanum seruatur:
nisi enim vsum nuptiarum exstitisset, ruiisset totum & periisset genus nostrum nullo opitu-
lante, sed agite vos fecundas vt nuptias decoretis sint veneranda moribus recte, exemplis
notabilibus, concordia pacis. Imprimis Deum colite, contumeliam odite, multum pecu-
niarum elemosynis pauperibus semperq; impendite, virtuosè viuite, iustitiam seruare,
beneficentiam amate, laudes Deo semper dicite, de vestro elemosynam date. Mandatis
Dei obedite, veritatem nolite deserere, Dei ministros honorate, Ecclesiis decimas soluere,
peregrinos hospitare, innoxios liberate, famelicos pascite, maioribus vestris obedite, pro-
ximos vestros honeste diligite, iniuriam nulli penitus irrogantes, religionem Christia-
nam deuotissime colite vanos nolite sequi errores quoslibet inuentos. Doctrinam Euan-
gelii seruare, ac viuite secundum precepta Dei. Voluptates carnis despicite, vos honestos
& benignos exhibete, cordis puritatem obseruate. Lucundum nihil amantes, mementote
eius quod in S. Euangelio C. I. nobis mandauerit dicens: qui demum munditiam volu-
ptuosa vita animaq; in luto corpore propter Deum custodimus: puritas autem cordis
semper honorifica humili oratione nutriri debet, quia mens orationibus purificatur, &
remedium temptationum aufert oratio validissime: ideoq; vobis S. Apostolus dicit, vt sem-
per esse intenti sanctis orationibus debeatis, ne temptatione aliqua deficiatis. Coniunga-
mus vos matrimonio, quatenus generis vestri largiente propagine conseruetis, non vt
debeatis effluere noxiis voluptatibus voluptates substantia nobile dignitatem futuram.
Itaq; memores sciteque vos viatores esse reuertentes ad patriam, ad quam estis vocati:
breuis namq; est vita istius seculi cito finitur. Sic ergo in matrimonio viuite,
vt à regno Dei non tandem vos excludi con-
tingat, Vale.

C 2 Tenor

Clavis Steganographiæ
Tenor supradicti occultus.

Ein grossen heimlichen Schatz haben wir in der Erden
für den, komme bald/ vnd hilff ihn vns auß heben/
seyn wol 100000. Gulden.

Duodecimus modus narrationem suam à quinque
vacantibus inchoat, & per totidem signifi-
cantes, alternatim procedens coniungit, quem-
admodum in decimo per quatuor demonstra-
uimus esse faciendum, huius quoque
modi consequens fingamus
exemplum.

Exemplum XII.

S. D. Commodaueram tibi codicem meum de gestis Longobardorum, & volumen Bedae de temporibus, qua oro remittas. Decet enim sapientem esse murem in his quae promissit, fortiores beneficiorum obliuisci. Duplex est negotiorum iniquitas, Indignitatis videlicet & ingratitude. Na ingratum te esse rectis qui fidem non seruasti promissam, leuitatis vitio grauissime te Gracaeus noster arguit, qui mutuum totiens exposulatus restituere nobis iuxta fidem promissam temere contempsisti. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Glaube diesem Botten nicht/er leugt gerne.]

Decimustertius Modus.

*N*arrationem suam à quinque vacantibus incipit ei mysticum verbum per totidem significatiuas si tot eiusdem litera fuerint cum vndecimo concludit, porro si pau-
ciores quam quinq. litera mysterii fuerint, vel si aliqua post quinq. remanserint, tot va-
cuis concludenda sunt, quod significantes numero immeditate praecesserunt, semper au-
tem verbum mysticum, quocunque significantes habuerit à quinq. vacantibus, nihilo-
minus inchoatur. Huius quoque modi sequens fingamus exemplum.

Exemplum XIII,

S. D. Ma

Sed Maximum decus nobile est Philosophia, dedecus ignorantia efficiens omnium malorum causa. Quid enim pulcrius, quam literis virtutibusque operam nauare eos qui militant. Hoc Plinius, hoc ceteri nobilissimi viri reperiuntur egisse, non solum armis sed eruditione quoque Barbaros oppugnantes, referentes gestarum suarum memoriam posteritati commendarunt. Quorum tamen prouocatus exemplo literas humani atque artesque bonas euoluere, non cessas armis strenuus studio, sic veteres omnes principes sapientissime consuevere opes non thesauris seruandas includere, sed in vsum literarum conferre honestissimum ad felicitatem tendentibus iter existimantes beneficium literarum, quo efficitur Respub. immortalis. Enimuero scientia scripturarum ex infirmis vires fortis complures euexit. Ignorantia autem hominis viui sepultura dicitur. Ignominiosam calamitatem hominibus adfert, bestiasque similes facit, vera nobilitas animum eruditione & virtutibus spl. ndidum facere & consuevit. Infinitus est fructus literarum, qui gloriam & sanctitatem animis nostris comparat in celis seq. immortalis terrigenis ostendis. Adde quod amor scripturae, cum carnis incendia, noxia spiritui, extinguit, sola scientia veteribus illis philosophis memoriam optimam nominuq. immortalitatem contulit apud omnem posteritatem, cunctis semper hominibus venerandam. Maioribus quoque studium philosophiae reddit gloriosos & splendidos tranquillitatis amatores, iustos, mansuetos passionum animi victores, luxus turpitudinisque fortissimos contemptores, facili huius ad Deum consensu, sancta exercitia honestatis exemplar, omniumq. virtutum norma. splendet in contemplatione caelestium dulciter eleuatum. Diuinarum illustrationem consequuntur honorem Deo chari, hominibus reuerendi. Hac imitare, literis incumbas, felicitatem vitae operationibus rectis confirma. Vale, Ioh. Trith. Abb. scripsi.

Tenor supradicti occultus.

Die von Nürnberg haben Rundschafter auff dich außgesandt/ in mancher gestalt/ sich dich vor/te.

Modus XIV. inter duas vacantes quodlibet verbum mysticum concludit suis significatiuis.

Modus 14. semper à vacante sumit exordium, & per ordinem significatiuum rite procedens per vnam vacantem, verbum in fine concludit occultandum. Ceterum praecedentes tredecim modos, non solum variare sed & amplificare poterunt in hac arte studiosi, ut ea quae vario numero, ubi nos demonstrationem terminauimus incipi-

C 3

entes

entes vsque ad eum quem voluerint numerum per 7. 8. 9. 10. aut plures alternatim; quocumque voluerint, ascendant.

Exemplum XIV.

SD. Literis incumbas cum humili submissione, esto benignus, ignorantiam diligenterissime caue. Nam doctrina instituto celebris, honestate sublimis, Eruditio moribus illustris, cunctis honoribus preferenda, parum valet vitij immersa scientia, sedula eruditio nobilem facit semper vita virtutibus insignita exemplis decora, eruditionis, decora innocentia aestimatio perhibetur, quoniam sanctis actionibus conseruandus honor celestis, instructuosa scientia tormentis erit obnoxia, sed virtutibus viuificas in eleuatis scientiis amica literis perficit vitij maculatum, spernenda voluptates, virtutum exercitamentis insistendum seu suauitates donanda. Vale ex Sponheim 7. Calend. Ianuarij, Anno Christi M. CCCC. XCVIII, Ioh. Trich.

Tenor supradicti occultus.

Zeh ble dich laß mich wissen/ wie die Sach siehet/ wie du wol weist.

Modus XV. Ab vnitae signante incipit vsque ad octonarium numerum alternatim procedit.

Modus 15. Vnum pramittit, ociosum a'cerum, subdit significatiuum, deinde duas alternatiuas consequentur tres & sic vsq. ad octo. porro ab octonario per septem, deinde per sex, & ita consequenter vsque ad vnitatem, iterum fit descensus, & rursus eodem modo ascensus & descensus ad vnitatem, quoties necessarium fuerit.

Exemplum XV.

Illustrissime Princeps, cum humili subiectione salutem, boni iure disciplinis instituendi sunt principes, & virtutibus eruditioneq. Remp. iuste teneant sciantq. gubernare, gloriosissima namq. auctoritas ducum est, armis & literis simul incumbere, bello exterminare hostem, artibusq. literarum decorare animum fortitudine simul & sapientia regnare. Deus illustrator excellentissimus cordium omnium nobilem scientiam tribuit nobis, quam gratia vestra pro viribus curabo. Habet enim insigne ministerium lucidum intellectum cunctis hominibus merito occultandum videlicet, ne male vtendo subuertantur bene intelligitis secretum diuinae artis satis beneuolis principibus, pudicis, iustis, eruditis,

eruditus, dignusq; esse reuelandum, vt cauere hominum grauissimos errores, mala consilia, insidiasq; prauorum callide possint, atque conatus hostium turbare valeant, qui Remp. sedulo turbant, & qua in rebus tuendis silentio secure mittant epistolas. Igitur charissime honorificentissime princeps, ego cum homo amator secretorum scientia benignitate nouerim optimis artibus fauere conabar hanc scientiam ab omnibus occultam exhibere lucidam soli amabili genere V. diligentissime, qua magnis virtutibus vincit omnes nobiles, reges & principes nostra tempestatis deuotiones, excellens religione, liberalitate, iustitia, quousque nobilitate admirabiliter & literarum eruditione spectabilis. Deus intelligendi nobis gratiam exhibuit, Artes varias non inutiles proposuit. Debemus autem res zelosè peragere, moribusque sanctis incumbere, vt felicitatem vita electis post mortem nobis dispositam ingredi mereamur, eritque scientia nobis adminiculo, Amen. Vale.

Tenor supradicti occultus.

**Ich bitte eurer Gnad / behaltet die Kunst heimlich
biß das Buch gemacht wird / ich hab noch wunderbarlich
ding darzu funden.**

Modus XVI. cum præcedenti in processu
concordat, sed è contrario semper à
vacantibus inchoat.

Tertius modus à præcedenti est, quo ad principium, oppositus, quia ille prima narrationem suam à significatiua incipit. Iste autem ab ociosis, ita vt dictio sit semper vacua, secunda vero significatiua sicque ab vnitatem vsque ad octonarium fiat ascensus, à quo iterum vsque ad vnitatem descensus, & hoc toties quousque narratio proposita finiatur, & huiusmodi consequens fingamus exemplum.

Exemplum XVI.

Ad vitam aeternam solis virtutibus ascenditur, quoniam vitia dediti nequaquam digni aestimati sunt regno Dei, & superbia eorum est repulsa, zelantur iniquitatem Demonum, eruntque semper perturbati zelotes, permesque dira impietatis remordebunt, Conscij eorum nunquam in aeternum requiescent, sed obsecrati maximè purgantur tormentis, sempiterna oblivione, in inferno nulla redemptio est, sed perpetuus luctus & incessabilis gemitus & ignis nunquam extinguendus Ibi tenebra & nox sempiterna timor & grauissima aerumna frigus algorque, nullus gradus erit, nō semper carere perpetuis

Clavis Steganographiæ

perpetuis bonis, incendium sustinere vel frigus vel zelumque vicuparabilem. Carnalis quoniam breuissima voluptas est pro oblectamento misere maximè arumnis incesitabuntur, salus autem nostrorum manet iugiter mitissima, Valete.

Tenor supradicti occultus.

Wann dieser zu dir kompt/so leg ihn gefangen biß off mein zukommen/1c. Et sic de reliquis quantum placuit.

Modus XVII. Primum modum per singulas dictiones imitatur literis semper in præcedente.

Decimus & septimus modus ad instar primi per singulas dictiones primas literas incipit, sed literas alphabeti callidè disponit. Ita v: pro a, accipiat b pro b, capiat c, & sic consequenter vsque ad finem alphabeti porro pro z, capiat A. & cum tali modo scribere volueris, ut eo facilius queas alphabetum consequi ordinatum mente considera.

A b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x z.

b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x z A.

Pro A, capiatur b. litera sequens immediate pro B, C. pro C. D, & sic consequenter, sicut patet in exemplo.

Exemplum XVII.

Maestas catholica fidei cunctis firmior factus sanctus hominibus salicitatem vitam sempiterna, Christo fauente spondit, tenentibus catholicam fidem, Christus gloriosus omnipotens futuram tribuit vitam, nemo prauorum operum vitam beatam habebit, homo fidelis sequitur Christum tenendo virtutem operibus bona declaratur intentio, & catholicum nomen Christiana fide seruatur Nam prauus homo fidem obnubilat Christus turpitudinem odit, amatq; Christianus affectus catholicos opere tenentes virtutem.

Tenor supradicti occultus.

Ueber Getreuer/so off nechst Montag gerufft nach deinem vermögen vns zu Dienst. Et sic de reliquis. Hæc est secreti intentio.

Modus

Ioannis Trithemij Abb. Spanh. 25
Modus XIIII. Transpositus literis vt præcedens
in alternis significantibus instar se-
cundi vtitur.

Modus 18. supradictus, seu qualibet alia translatione literarum vtitur, & ad in-
star secundi alternis significantibus, sed & otiosis variatur ita videlicet, vt nar-
ratio à significantiua dictione cuius litera prima non sit transposita, & quod est ociosa
& nihil facit ad secreti narrationem.

Exemplum XIIII.

SD. Quæssisti nuper frater amantissime, virum haberem faustinum de Spiritibus.
Heu dudum amisi, magna eruditionis factum in quarta Codicem, & timeo quod
benignitate mea euaserit in fures hospitio meo receptos. Codex erat speciosus ideoque fu-
ribus placens ornatissime scriptus, honeste ligatus, fuluo corio superductus, sed elapsus est
catholico furante transitore, mæstus conqueror, quoniam sublatu ad Calendas Gracas
forsitan meo gnato restituetur tandem. Nam Calendis illis temere ablata vulgo resti-
tuentur, Fac ergo Calendas Gracas d. operiamur. Heu totidem Codicem optimum pes-
simus homo nam sub dolo furatus est suspendio dignus, Tanta impietas duplici merito
iure inueniendo bonis inuisa malis peiora deuenientibus seuior lucis indigna communi
tempore bestiarum immanissimis deuoranda semperque in abstrusis voraginibus laceran-
da, Christus implacabili odio prosequatur eum, capimus omnia Demones bestiis crude-
lissimis horribiliores gaudis sit priuatus, nunquam benedicti misericordiam consequa-
tur, Faustinus autem catalogo sanctorum ornatissime misceatur. Christus Iesus facias
eum semper esse beatum quoniam diligentissime pertractant Iouis maximi vt ensilia
clara, formosissimamq; naturam secreta spirituum. Ideoq; exterminetur ille fur ini-
q; us tormentis sempiternis. O codex bone, vbi nunc latitas, faustinum penes me habui
quæssi nouo catalogo vestro ipse faustinus obscuratus turpiter. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Peter Kleipfen l Bringer dieses Briefs/ist ein böser
Schalk/ Tag und Nacht voll/ ein Verächter des Na-
mens Gottes.

Modus XIX. semper post vnam vacantem
duas ponit significantiua literis præ-
dicto modo translatis.

D Modus

Modus 19. vnam vacantem praenittit, cui semper duas significatiuas transpositas literis ad placidum subiungit, ita, vt semper post vnam ociosam transpositam dua sequantur significantes & transposita. Hæc autem transpositio quasi in infinitum potest variari, quemadmodum in sequentibus dicemus, & de isto modo consequens ponamus exemplum, in quo transpositionem literarum superius dictam observabimus, vt loco cuiuslibet litera semper sequens eandem immediate accipiat.

Exemplum XIX.

Sanctissimis moribus catholica fides est confirmanda, operibusque feruentibus semper seruanda, vulci homines fidem sine virtute viuam seruantes merito Christiani falsi dicti sunt, inter quos catholica fides odiosa hominibus viridario Christiano multa nequimenta contulerunt. Diuinus amor fidem probat, iustitiam firmat, bonaq; opera cum deuotionis seruire, catholicam doctrinam efficit pulcherrimam, cum operibus tamen debetur felicitas sempiterna, frustra nomen catholicum portat vitiosus, Gloria enim catholica fidei operibus sanctis innocentibusque promittitur, nam fides sine operibus aestimatur mortua, felicitati sempiterna coitura quicumq; patriam amat supernam virtutem Christiana fidei operibus demonstrat.

Tenor supradicti occultus.

**Eleber Getreuer / heut omb zehen wart vnser mit vier-
hundert Pferden an der Pforten.**

Modus XX. transpositis literis significatorum
semper post duas vacantes significati-
uas totidem ponit.

Modus 20. post duas ociosas in principio positas duas significatiuas ponit semper literis transpositis, eodem modo quo diximus, ita videlicet, vt pro qualibet capiat proxima immediate sequens, verba vero in narratione vacua literam non transponunt, sicut & in superioribus dictum, & factum est, etiam huius vicissim modi ponamus sequens exemplum.

Exemplum XX.

S. D. Mitto tibi frater catalogum meum de optimis illustribusque viris Germania fidei catholica, maximis propugnatoribus numero multis sanctorumque inscribi catalogo dignis, quoniam diuinitus illustrati, lucebant sicut sol, ostendentes viam salutis tramite virtutum esse tenendam in bonis operibus sedulo conuersabatur, catholica institutione

pitutione viucentes diligentissimi inquisitores veritatis, quorum gloria Christus erat o-
ces amore contemnere terrenas diuinis que exercitiis occupari, ideoque dignos existimaui
statalogo inscribi Doctores fama notabiles, eruditione praestantes, beatitudinisque hono-
re perpetuo felices, lumine fidei micantes, veros catholicos, operibus se probarunt. Nisi fi-
des comprobatur sanctis operibus temeritatis sua exemplum poenam meret, codicem i-
taque cupide flagitatum tibi transmittito, cum bonarum artium institutore manu Do-
ctorum fidelissimo atq, vt cum tempore sicut Philosophus valeas feliciter viuere, fidemq,
catholicam operibus sanctis exornare, Humilitas catholicos mores decet, facitque time-
re Deum, qui turris fortitudinis est & fundamentum omnium bonorum, in quo manet
cuta fides nostra, custodiens mandata Dei vere catholicus est. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Ein heimliche Kunst hab ich funden / die kam kein
Mensch bezahlen / Stehngiessen als Bley.

Modus XXI. Alternatis dictionibus signi-
ficatiuis literis in secundum trans-
positis vtitur.

Modus 21. alternis dictionibus vtitur, quarum prima est vacua, secunda vero si-
gnificatiua, tertium iterum vacua, quarta nequaquam ociosa, & sic consequen-
ter vsque ad finem proposita narrationis, literae in dictionem significatiuam prima o-
mnes sunt in secundam consequentem transpositae, ita vt pro litera A, accipiat C. pro C,
accipiat E. & sic consequenter vsq, ad finem alphabeti, porro pro X, capiatur A. pro Z
vero B. Graeca autem Y, nobis ad vulgare nomen non est necessaria, ideoque in omnibus
alphabetis sequentibus obmittenda, sed iam huius modi ponamus exemplum.

Exemplum XXI.

S. D. Tui respondere literis gauderem, ita Christus me gaudere faciat, transmitti-
remq, volumina flagitata, si tandem habuissem, zelatus sum reor proximum atque
grauissimis occulta tractatoribus nuper zelo bono quam habuere philosophi acuratis-
mi, habuerim autem tibi gratias longe immortales frater mi dulcissime, qui gloria mu-
tuam tenes amoris inuiclatam, hoc enim familiari negotio quod graui modestia diligē-
tiss. me redemisse videris plane cognoui, qui facta laudo gratiasq, habeo nunquam moricu-
ras, ideoq, more gerens tuis petitionibus mox esse cuperem, si postulata nouit Christus, ha-
beret, Ficinibis magistri translationem nusquam latinam vidi Pici Mirandulani, epistolam

D 2 vnicam

unicam me tamen fateor legisse Idcirco ne graue feras tuas iam petitiones frustrari. veritas summa Christi tui, nil tenebra occultant, examinatioque cordium me tibi gratificari non potuisse: cetera optima celare virtutem lucrag, contemnere plurima velociter, laudem existima veram, pure Christum diligere, fac quæso quatenus sacerdos existas operibus, Christumq, pure quem iubetis timere diligas verus amator Christi seruator zelo animarum, n. h. l. que proponit Christi mandatis quoniam noui timorem Dei zelum animi optimum, amor beatitudinis Deum zelotem amen lo vera anima regis enim cognitio saluatoris piag, obseruantia catholica fidei gratias que agere omnipotenti Deo Iesu Christo gloriosus bonorum omnium largitor, conferat tibi eternitatis amorem, catalogoq,ne felicium Christianorum inscribat. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Peter Drucker von Fridburg Labsohel genannt/
trinkt gern starcken Wein. Ist Doctor Stultorum zu
Spanheim gemacht.

Modus XXII. Seruata literarum transpositione
iam dicta, post duas ociosas totidem
ponit significatiuas.

Modus 22. à reb. ociosis incipit & duas mox significatiuas adiungit, sicq, per duas vacuas & significanter totam narrationem apertam atque occultam alternatis vicibus concludit, litera prima dictionum significatiuarum omnes in tertiam sunt posite ita vt pro a, capiatur d. pro b. capiatur e. pro c. vero f. & sic consequenter vsq, ad finem, prout prima litera alphabeti A. capiatur x. b. & pro z, c. quemadmodum in secretis rebus alphabetum ostendens quorum rubrum vsitatum nigrum hac vice occultum.

A d b c e f g e b f i g k h l i m k a l o m p n q o r p s q l. r n s x t z n a x b z c.

Cum autem prescripto modo qui sequitur scribere volueris alphabetum ante te ponas, & vide diligenter vt ordinem prescriptum teneas ne facias lectori & tibi errorem sed iam huius 22. modiponamus exemplum, quod duabus alternis progreditur.

Exemplum XXII.

SD. Cum te amorem artium humanitatis nouerim deuotumq, Christiane fidei cultorem mæcenatemq, beneuolentissimum omnium philosophorum libens gratificari petitionibus tuis miranda voluptate amicitia adductus librum descriptoribus pernotatum Ecclesiasticis Catholicisque doctoribus tibi hortandi, ecce transmitto vt habeas
quo

quo animum ostendas, Codicem à tormentis in libris stultitij de spiritibus opusque gloriosum euentum dehorruisti quæstionibus mihi remittas, Christum deosco cordis nostri oculos zelo sanctissimo sui amoris exornet, faciatque nos amorem celestium bonorum atque desiderijs in finis exemptos, vanos honores doceat contemnere, quatenus artis sublimia vice quoque grandia secreta penetrare queamus, huiusque continuum ad gloriam desiderium purificato officij quo catholicam fidem semper honestissimis exornemus moribus virtute humilitatis quotidie meliores officij, gaudia despiciamus caduca, non queramus placere hominibus. Tu magnus verusque Philosophus es, dimitte omnia, & inuenies omnia, horam suspicere proximam mortis quatenus errantem offendis, Vale.

Tenor supradicti occultus.

Was ich dir hab geben zubehalten / soltu betwahren/
vnd niemand geben dann mir allein.

Modus XXIII. Qualibet litera in quartum translata alternatis vicibus seu dictionibus, alternatis procedit.

Modus 23. ab vna ociosa semper incipit, cui statim vnã significatiuam adiungit, sicq; alternatis dictionibus procedit, quarum significatiuam primæ litera semper in quartam transponuntur, ita vt pro a, capiatur e, pro b, f, pro c, g, & sic consequenter vsq; ad x, pro quo accipiat c, sicut in consequenti alphabeto clare demonstrabimus exemplum.

A e | b f | c g | d h | e i | f k | g l | h m | i n | k o | l p | m q | n r | o s | p t | q u | r x | s z |
t a | u b | x c | z d.

Modus vero iste sicut & ceteri omnes multipliciter poterit variari, vt sicut iam alternis vtitur, ita binis, trinis, quaternis, aut pluribus vtatur signum tunc huius modi queratur, & aliorum semper immobiliter est obseruandum, quoniam non varietatem modi, sed ordinem respice mysterij.

Exemplum XXIII.

S. D. Ea, qua mihi soluenda proposui, Christo adiuuante resolui, mihi quid tum proposuisti facias sententiam remque omnem breuiter mihi rescribas velim, retulit mihi nuper frater gratus amicus quoque tunc non vltimus resuscitatum fuisse inueni, omnem Christi inuocationem ex mortuis referentem miranda horrendaque apud infero prauorum Christianorum narrantem tormenta, eorum scilicet qui Christum peruerse

D 3 agendo

agenda crucifixerunt illius maxima reos qui benignissima redemptionis beneficium obliti, extiterunt semper Christo ingrati penitusque obcecati, neglexerunt futura gaudia, voluptates mundi sequentes, quotidianam continuamque negligentiam remordentibus amarissime flebant, condemnabimur, iuste cruciamur, merito crudelia patimur crudeles terrena atque mundana ambitiose inquisuimus, mandatum Christi negleximus, humiles contempsimus, iniquitatem amauimus, retributionemque accipimus aeterna damnationis. Huius nos infelices, quare Christum negauimus, quare tempus indulgentiae negleximus? &c. Multa alia inuenire suscitatus mira retulit, &c. Scribere hac vice nequeo maxime literis paucis, Vale.

Tenor supradicti occultus.

Nimb Morgen umb Neun Uhr meiner wahr an der Pforten / Da wil ich mit 200. Pferden heimlich stillschweigend erscheinen.

Modus XXIV. Omnes significantes recipit, & literam quamlibet in quintam sequentem transponit.

Modus 24. ad instar primi omnes dictiones propositæ narrationis significantes recipit, sed literam cuiuslibet dictionis primam in quintam proximè sequentem transponit, ita videlicet, ut pro a, accipiat f. pro b, g. pro c, h. & consequenter, sicut in alphabeto secundo demonstrabimus, ubi pro litera rubra capiatur nigra & immediate supra posita. Af. bg. ch. di. ek. fl. gm. hn. io. kp. lq. mr. ns. ot. pu. qx. rz. sa. tb. vc. xd. ze. Cum itaque scribere vel legere isto modo volueris, hoc alphabetum ponas ante te, facile inuenies omnia signa cuiuslibet modi.

Exemplum XXIV.

S. Sedulis obsequiis beneficiorum statuens honestatem neque, benefactorum contumelias laceffans recordare obsecro sanctæ caritati confratrum tuorum zelantia bona eorumque honestatem nostræ religionis catholice operibus sanctis ornantium assidue. Sed oro benigne frater, quatenus abiicias timorem mihi fratres bilingues odium amarixas contentionisque, auferunt bonitatem operibus malis, bonis esto quotidie splendidus, famam quoque, aspice tuam, animam ornato sanctitate, iustitia, continentia, zelumque habeto nominis tui Zelato amicorum fratrumque honestissimum nomen optimum honestatis, nomen iustum operibus zelari castitas corporis ornata quoque cum fieri moribus sanctis solent. Vale.

Tenor

Tenor supradicti occultus.

Nicht achte auff mein Wort / Ich meine es nicht also
hart / es muß sich und also seyn / durch vrsach wil ich dir
sagen.

Modus X X V. Instar præcedentis omnes
significatiuas recipit, sed quamlibet
in sextam transponit.

Modus 25. instar præcedentis nullam vacuam recipit, sed omnes sunt significatiue
dictiones quas admittit, quia non opus est ociosas aliquas interponere, cum non sit
hoc in mundo, qui sine arte libri huius noticiam secretam huiusmodi scriptam valeat in-
uenire, nihilominus quicumque ad maiorem cautelam vel propter facilitatem voluerit
alternatim vel post duas aut plures vacantes totidem significatiuas interponere, non in-
terdicimus, maxime cum literam unicuique nouerimus ut ad placitum suum vel nouas,
si potest, inueniat, vel istas, ut libuerit, immutet. Monemus tamen, ne signa modorum suo
negligat loco apponere, ne & ipse secum alios errare faciat, ut si isto modo scribat, quia
per singulos & istius 25. quia litera in sextam transponuntur sequentem, ut suo loco
monstrabimus, sequuntur 25. modi Alphabeti superius dicti, in quo pro A, capiatur g.
quia sexta est post a, pro b, capiatur h. & sic consequenter.

A g. b h. c i. d k. e l. f m. g n. h o. i p. k q. l r. m s. n t. o u. p x. q z. r a. s b. t c. u d. x e. z f.

Cum igitur tam isto quam aliis modis scribere aliquid volueris proposito alphabeto
ad hoc ordinato primas literas significatiuas in vnâ scedulam conscriptas, eorum te
ponas, quemadmodum pro exemplo consequenter facimus.

H. l. o. g. r. c. g. r. r. l. h. a. p. l. m. p. i. o. k. p. a. b. l. t. k. l. o. l. p. f. r. p. i. o. d. t. k. r. g. b. b. p. l.
f. g. t. k. b. l. o. l. t.

Exemplum latentis secreti.

Behalt alle Brieff die ich dir sende heimlich / vnd laß
sie niemand s. hen. Huius occulti tandem finga-
mus narrationem.

Exem-

Clavis Steganographiæ Exemplum XXV.

S D. Humiles lamentis optantes gratiam remissionis consequuntur, gratia redemptionis restituitur libertas, homines autem poenitentes liberantur misericorditer, precepta iustificatio pietatis à benignissimo libertatis tributore, catholicaq; legis omnes liberavit, piissimus saluator Rex potestatis iudicaturus, omnia deuotè tenentibus catholicam rectitudinem gaudia promissit beatitudinis bona potestas libertatis tenentibus legem sanctam gaudebunt tandem catholici, benignissimum liberatorem osculabuntur luce tranquilla Vale, ex Spanheim. 3. Nonas Ianuarij Anno Domini 1498. Io. Trith. Abbas.

Modus XXVI. Alternis dictionibus progreditur, & litera qualibet significantium in 2. transfertur.

Modus 26. per alternas instar progreditur secundi primo ponens vnā vacantem in principio, deinde alteram significantiā, postea vero vnā vacantem iterum aliam significantem, & sic consequenter vsque ad finem narrationis. Porro pro qualibet significantium litera prima capiendā est, postea in ordine septima videl. pro A, capiatur h pro b, i, pro c, k & sic consequenter, vt patebit in, alphabeto sequenti, vbi nigræ literæ pro rubris capiantur.

Rub. nig.

A h b i c k d l e m f n g o h p i q r l s m t n a o x p z q a r b s c t d u e x f z g.

Sed vt facile intelligas artem sciasq; modum narrationem secretam componendi vulgarem, scientiam consuetam tibi literis suis ad septimam transpositionem iam nunc subiiciam & ostendam.

I. m. r. m. b. e. c. q. b. d. l. q. k. o. n. q. f. r. b. h. o. m. v. sed

L q. k. p. n. e. b. m. t. m. m. b. b. q. c. d. u. x. f. i. l. x. e. p. m. q. d. e. n. l. e. c. q. f. l. q. k. p. i. m. b. n. h. b. m. v. i.

Cum isto modo volueris scribere literas dictionum vacantium, sicut diximus interpone ab vna vacante semper incipiens cui mox primam significantiarum dictionum literam coniunges, quemadmodum nos in secundo exemplo fecisse probabis.

Exemplum XXVI.

S P. Commendaui tibi libros meos sub conditione restituendi mille charissimis bona, sed ecce minime eos restituiisti, quos in breui remittere debuisses, facis contra legem, quam fides catholica de promissione sanxit, noli diutius quam promissi spernere conditionem.

conditionem. Non decet bonum & honestum virum ortum prosapia maiorum nobili violare promissum, promiseras autem eos breui diligentissime restituendos, leuitatis est quotidie ad Calend. Gracas promissionem adferre. Nonne satis expectaui cum benivolentia grandi, magna promittere, turpe est minima reddere, militem ornat promissum, nec decet Christianum non seruare conditionem. Iubet autem Christiana legis constitutio seruare promissa, reddere mutuum, & quæ tibi desideras fieri, & aliis vicissim facere liberaliter oportere. Ego libros expostulo meos, quos tibi supplicandi commendaue-ram, longiorem excusationem, quàm ad Cal. Gracas pertendis non cupio, dimitte mentem meam breuibus, tenes nobilitatem, tuæ honestissima familia, Bunnesind, considera genus tuum, mihiq; volumina mea remitte. Vale.

Tenor supradicti occultus.

Dieser will dich viel fangen / hâte dich vor ihm/er ist voller Bosheit/ vnd will dich erfahren. Hæc est intentio secreti.

Modus XXVII. Alternis dictionibus vtitur,
& litera quælibet significantium in octa-
uam seq. transfertur.

Modus 27. præmissa vna vacante alteram significatiuam immediatè subiicit & ita consequenter, alternis vicissitudinibus procedit literam vero cuiuslibet dictio- nis significantis primam transfert in octauam postea in proximam sequentem, ita vt pro l u e r a A. capiatur i pro b k pro c. l. & sic consequenter, vt alphabetum postscriptum clarius demonstrat.

Ai. bk. cl. dm. en. fo. gp. hq. ir. k. l. m. n. o. p. q. r. c. f. d. t. e. u. f. x. g. z. h.

Ad exprimendum huiusmodi alphabeti consequens ponamus exemplum vt dictiones secreti literas permittentes dictionum significantium primas, postea exemplum.

Rl. qf. l. f. i. m. n. / m. i. d. / m. f. / b. r. l. q. t. r. n. d. / f. f. v. d. d. n. x. / f. f. r. n. / m. r. n. q. n. r. n. i. r. l. q. d. i. l. q. d. e. n. / v. r. t. / m. n. v. / p. n. / m. n. / f. x. m. / i. x. m. n. c. / d. b. x. m. / f. f. f. n. e. d. x.

Intentio Secreti.

Ich wolt daß du mich ließest wissen / wie die Sache ist. hi mit dem Welt/ vnd andern mehr / wie du weist.

E Exem-

Clauis Steganographiæ Exemplum XXVII.

SD. Exiit rumor de Limburgensi abbate, qui dimiserit fratrem Fleisdorfsensem virum fidelem & temporalium rerum expertum, nouosq; induxit monachos causa egentes ipsosq; sibi deputantes officio miror vehementer, fratrum consilia veruntamen cum recorder consuetudinis Limpurgensium dicere quidquam nescio, Temporalium rerum siquidem nescij, ideoq; dimiserunt virum fidelissimum quando sancta eorum redarguit, qui debuissent gratias dixisse saluatori nostro I. C. pro fidelitate & fratri, qui recuperare eorum necessitates potuisset, Miseri quare reuiciti bonum necessariumq; administratorem? Quid dicam, non laudo recessisse tam utilem fratrem temporalium peritissimum rerum Limpurgensibus subuenisset quod celerrime, doleo vehementer ita desipuisse Limpurgenses monachos, qui virum dimiserunt optimum & monachos nihil penitus valentes in rebus temporalibus economos constituerunt, Machariabba non sic virum decebat, primo laudabas nunc repellis virum multo meliorem nullique postponendum, Fateor si enim Christus mihi dedisset, illi, vt Christianum decet, maximas gratias agerem curaremque ne discederet vsque vestrum Christo mortuus maluisti virum fidelem prauo falsorum consilio fatigatum dimittere, ne viderer rebus tuis desertis spes est recuperandi. Vale. Ex Sponheim. Non. Ian. Anno Domini 1499 Iob. Trüb. Abb.

**Modus XXVIII. Præcedentis instar dictionibus
alternis vtitur, & significante literam
in nonam transfert.**

Modus 28. instar præcedentis alternis dictionibus vtitur, quartum prima est vacua, secunda significatiua, tertia iterum vacua, quarta significatiua, & sic consequenter literam autem quamlibet in nonam sequentem transfert, ita vt pro A capiat k. pro b, l. pro c, m & sic consequenter, sicut in alphabeto patebit secreto, sciendum vero quod iste modus multipliciter variatur, sicut & ceteri omnes, sed cum alicui volueris pro admiratione dare legendum quippiam istius rei artem nescienti, cauere capias singulas significatiuas, sed alterius, quia tutius est alphabetum.

A k b l c m d n e o f p q r i s k t l u m x n z o a p b q c r d s e t f u g x h z i,

Tenor Secreti.

Lieber Guardian / diese zween ewre Brüder haben
sich sehr vnchristlich gehalten mit Worten vnnnd Wercken.

Literæ significantes.

V solo

Vsolodqkd.nskz, noepoggodiggozildgnodrklez, esmreodoaz
qoseef.usmr, qorkrn, ozxsf,gggadfoz,nggodmtozr, qorkrn,oz,xsf
gggadfoznggodmtoz.

Exemplum XXVIII.

SD. Religiose venerandeque pater, scio quod omnia amicis libenter concedis optata.
+ propterea deprecor humiliter quatenus in tactum Katholica pietatis diutius apud
nos detentos summa cum charitate tuos zelosos fratres non agre feras, oportuit namq;
eos me obsecrante manere, gloriosum nobis gaudium erat gaudentibus non ociose, sed de-
uotissime exultauimus in deuoto gaudio speciosi Deo Apostoli bono zelo referentes, leti-
tia nostra deuotissima erat, gaudium quoq; nostrum moribus omnisarium sanctissimam
decoratum. frater religiosus atq; catholicus nostram letitiam pulchre ornauit sanctis-
simo zelo disciplina. Exultauimus enim sine dissolutione mentis semper religiosissime
conseruantes, Erat nobis omnibus strenue acutus atq; oratione simillimus, amor diui-
nus Ecclesiae, animarum quarum pietate ornatus, nobis idam omnem materiamq;
exhibuit disputandi feruenter accedente sanctissima deuotione mentis in re-
ligione pietatis. Quid tibi obsecro conuentu religiosus, vbi catholica conuersatio viget, v-
bi nihil dicitur ociosum nihil celatum iniquum Christus Iesus saluator omnium faciat
nos gaudere in gloria superna, atq; Dei amor seruareq; omnes veros zelatores veritatis
recreat. Gaudijs sumus gaudio sancto orantes & deprecantes, vt mente fratres tranquilla
suscipias, omnemque amaritudinis zelum deponas. Vale ex Sponheim. Nov. Ian. Anno
6c. Domini 1598. Ioannes Trithemius Abbas.

Modus XXIX. Alternis dictionibus vtitur,
& quaelibet litera significantium prima
in decimam transfertur.

Modus 29. similiter alternis dictionibus vt praecedentes vtitur, incipiens ab vna
vacante, cui mox subiungitur altera significatiua, iterum vna vacua, iterumq;
significatiua vna, & ita consequenter vsq; ad finem propositae narrationis, litera autem
cuiuslibet dictionis significatiuae prima in vndecimam sequentem transfertur, ita vt pro
A, capiatur l. pro b, m. pro c, n. & sic consequenter, sicut patet in ipso alphabeto.

Al. b. m. c. n. d. o. e. p. s. q. g. r. h. i. t. k. u. l. x. m. z. n. a. o. b. p. c. q. d. r. e. f. f. t. g. u. h. x. i. z. k.

Tenor Secreti.

Hüte dich vor Bringer dieses Brieffs / ist ein böser
Knab / getrawe ihm gar nicht / er betraugt dich / ich kenne
ihn gar wol. E 2 Literæ

Clavis Steganographiæ Literæ significantes.

*Sh/gs./ot.ns./q./h/e/l.me.p.a.c.p.e.f.ot.f.m.e.t.p.q.f.p.e.t.f.g.p.t.l.a.m.
b.f.a.p.c.u.al.m.p.r.p.q.e.h.p.p.z.p.r.l.e.a.u.f.g.l.p.e.m.p.o.e.h/r.p.g.o.t.n.s.n.f.
u.p.a.a.t.a.h.h.l.t.x.*

Exemplum XXIX.

SD. Cum sis artium humanitatis studiosissimus, gaudebis utique opinor te inuenisse nouum studiorum socium, iste qui tibi has literas exhibet vir multa scientia est, summus philosophus, subtilissimus arithmeticus, eloquentissimus Rhetor, mathematicus profundissimus, omnifarique excellenter doctus, ornatissime loquitur, Tulliana nitens facundia, nisi tibi essem amicus tantum, virum penitus retinuissem, quando, eo familiariter usus philosophorum doctissimum expertus sum tibi maxime saueo tantum gratanter suscipias philosophum, quem tibi singulari amicitia inductus mitto, teque beneuolum illi familiaremque exhibendo philosophum summum probabis, vidi quædam articulum secreta literis ornatissimis mandata quibus patrauit miranda. Respondere cum perpropositas sibi grauissimas quaestiones ex tempore homo doctissimus potest in proponendo utitur zelo disputandi promptissimo. Hunc ego quatenus liberaliter humaniterque excipias omnium artium bonarum humanitate & familiaritate doctissimus grauissimusque defensor. Enim uero poterit te erudire in multis quoniam Philosophus est ornatissime doctus, egregius historiologus, peritissimus Rhetor quoque promptus, & Geometer acutissimus. O utinam tales essent nostri quicumque studentes qui tumido pectore necessarium contemnunt studium. Iste vero studiosus philosophia, & alias scientias, atq; artes profunde amat, continuè tractat, & acutissime penetrat. Hunc ergo amore suscipito, liberali vultu tracta, fidelis Christianum confirma. Vale ex Sponheim Non. Ian. Anno Domini 1499. Ioannes Trithemius.

Modus XXX. Alternis dictionibus progreditur & litera significatiua in vndecimam transfertur.

Modus 30 ab vna vacante incipiens per alternas dictiones progreditur, ita ut semper post vnā vacantem alteram significatiuam per totam narrationis seriem ponat, quemadmodum in precedenti quoque modo & aliis ostendimus: Porro per quartam literam significantis dictionis prima sequens post eam capiatur vndecima ita ut pro A, capiatur m. pro b. n. pro c. o. & sic consequenter ut patet in alphabeto.

A, m, b, n, c, o, d, p, e, q, f, r, g, s, h, t, i, u, k, x, l, z, m, a, n, b, o, c, p, d, q, e, r, f, g, t, h, u, i, x, k, z, l.

Tenor

Tenor Secreti,

Eie haben mir geschrieben daß ich zu ihm komme/a
ber ich komme nicht/du schreibest mir denn vorhin.

Literæ significatiuæ,

Guqtmnqbaufsgotfuqngbpmguotliutaxcaa qmnqfuotxcaa qb
uothpigorfqunqgha qfpm bic feub.

Exemplum XXX.

SD De genitrice perpetua Maria Virginū tibi orationem mitto sicut nuper postula-
sti: Quæ uiuīs amantissima benigna mater alma Maria virgo parens fulgentissi-
ma. Tu summe unitati quoque es gratissima, tu omnium innocantium auxiliatrix fide-
lissima, tu quarentium tenobile refugium, quotidie namque sanctitatis beneficium sal-
ua pauperum aduocata mitissima, consolatrix gementium pulcherrima virtutum, a-
potheca ornatissima. Aue tristium refocillatrix benignissima, fideliumque Christi ami-
corum promotrix celeberrima. gaude Anna solamen merentium, gaude nobilitatis fa-
stidium spesq; certa fidelium laborantium, veniam nobis petentibus impetra, tremen-
dam iudicem Christianitatis mitiga, compunctos corde adiuua, auferas animas nostras
quæsumus, tua bonitate sanctifica, benedicta tu virgo mater honestissima, qua peperit in-
tegrissima, virgoque genuit Saluatorem omnipotentem Dei filium, manens tamen vir-
go semper quoque purissima, Nuncius Gabriel quam plenam gratia salutauit, humani-
tate matrem. Aue mater seu indulgentia fons inexhaustibilis pietate, fulgens pietate ma-
xima magnitudine beneficiorum cunctis reuerendissima. tuis intercede pro famulis, nos
tuis orna virtutibus ut beatitudinem consequamur post huius vite terminum benigni-
tate saluatoris omnium fidelium & qui sanguine uiuificauit miseros nos te interceden-
te sua benignitate pie suscipiat mortuus, Amen. Vale ex Sponheim, 7. Iduum Ianuarij,
Anno Domini 1499. Ioh. Trith. Abb.

Modus XXXI. Per alternas dictiones progre-
ditur, & litera significatiua in duo-
decimam mutatur.

Modus 31. à vacante vna per alternas ociosas rite significatiuas vicissim progre-
ditur, ita ut semper post vnā dict. onem vacuum vna significatiua subsunga-
tur, pro litera autem prima cuiuslibet dictionu mysteri secreti auodecima sequens post
eam.

nam accipitur, ita ut pro A, n. pro c. p. capiatur ut huiusmodi alphas sequente ostendimus.

Alphabetum.

An,bo,cp,dq,er,fs,gt,hu,ix,kz,la,mb,nc,od,pe,qf,rg,sh,ti,uk,xl,zm.

Tenor Secreti.

Der alt Apt von Gleißdorff wil den von Reinhartsborn die Nasen abschneiden. Hæc est intentio mysterij sequentis.

Literæ significatiuæ.

Qrguairneikdesarxbqagsshxaqrckdcgrtcungqihodgtqxrcn
hrcnohpucrxqrc.

Exemplum XXXI.

SD. Omnis qui de rebus temporalibus eleemosynas virtutibus mundas agit, & ante rem transitoriam nemo potest esse amator iustitiæ, quoniam charitas vera diuidi nulla conditione potest. Sancta denique religio fidei Christiane mundi amorem interdicit hominibus suis, quia qui diligit mundana gaudia, felicitatem eternam amittit, catholicus non catholice viuens, Christum non amat, & qui amat res temporales bonus esse catholicus non dicitur, qui creatorem amat gaudet in rebus spiritualibus, Christi amator cunctas mundi vanitates contemnit, nec curat gaudia hominum iniquorum amator mundi sanctas odit virtutes, de futuris gaudiis nihil curat penitus qui agit is Christiane vnus rebus intenti cogitatis quæ non sunt honesta, agit is religioni contraria nolite miseri obsecro nolite huius mundi perituras mox diligere vanitates Cura te potius Christum amare quatenus vos recipiat ad celestia regna. Vale. Ex Spanheim. 7. Iduum Iannarij, Anno 1499. Ioannes Trithemius Abbas.

Modus XXXII. Per alternas vicissim progreditur & dictionis significatiuæ prima in 13. transfertur.

Modus 32. in alternis dictionibus instar præcedentium vtitur narratione quoque mysterij ab vna vacante incipit cui semper vicissim vnā significatiuam adiungit, pro litera ac significatiua dictione prima capit. 13 sequens postea in ordine alphabeti pro A. capitur o pro b. p pro c. q. & sic consequenter: ut patet.

Ao, bp, cq, dr, ef, fg, gu, hx, iz, ka, lb, mc, nd, oe, pf, qg, rh, si, tk, ul, xm, zn.

Notā

Ioannis Trithemij Abb. Spanh.

39

Noch heyne vmb 9. Vhr/wen du mich an dem Wald
hörest pfleiss n mit einem Schlüssel/ So komb herab zu
mir. Hæc intentio latet occulte in narratione
subsequenti.

Literæ significatiuæ.

De q x s z d k l c p 9 l x h l l s d r l c z q x o d r s e l l o b r x e h s i k f t z t t s d c z k s z
d f s i q x b l i i s b i e a e c x s h o p n l c z h.

Exemplum XXXII.

S. D. Omnipotens Deus creator aternus omnium, qui per filium Christum, nos Chri-
stianos redemit, & elum dedit amoris catholicis per lumen gratia, credentibus nobis
pietatem insinuans, dedit & liberalissimū suum dilectum natum hominem ex carceribus
libera nos omnes credentes de potestate Tartarei lugentes, destruens carcerem tenebro-
sissimum rabulamque deuincens. Quid tibi Christe nos Christiani reddere digni poterimus
homines infirmi sine operibus iustitie si lem catholicam profitentes: orantes ergo deu-
otissime te redemptorem nostrum summis laudibus concelebramus, dicentes: Laus tibi æ-
terne omnium saluator benignissime qui redemisti nos sanguine tuo fragilitatē nostram
zelo confirma tui amoris, salua nos dulcissime saluator Iesu, cordibusq; nostris & elum
fidei infunde. Sanctus est & elus tuus. compunctionem operarum in cordibus querentium
re Christe Iesu benignissime illustra, Christe Iesu benignissime lumen aternum, illumina
tenebras seruatorum tuorum bonitate solita. Saluator Iesu salua animas nostras aterna
confrens gaudia, Christe exaudi serues tuos humiles, & omnibus peccata indulge exo-
rantibus salua Christianos famulos licet dignissimos, consigna nos zelo tuo humiliter
petimus, Amen. Vale ex Sponheim 6. Iduum Ian. Anno Domini 1499. Ioh. Trith.

Modus XXXIII. Alternis dictionibus proce- dens vt superiores primam significa- tiuum transfert in 14.

Modus 33 narrationem secundam ab vna vacante incipit, & instar precedentis
per alternas vicissim proced. & pro prima vero cuiuslibet dictionis significatiua li-
teram sequentem post eam loco 14. accipit, vt pro A. capiatur p. pro b. q. pro c. r. & sic con-
sequenter iuxta ordinem alphabeti huiusmodi qui sequitur.

Alphabetum.

apbqcy

Clavis Steganographiæ

Ap b q c r d s e t f u g x h z i a k b l c. m d. n e o f. p q. r h. s i k t. l. u m x n. z o.

Tenor Secreti.

Er ist noch new/ versuch ihn vor ganz wol ehe denn
ihm viel vertraut. Er trinckt auch gern Wein vnd ist
wunderlich. Hæc est intentio Secreti huius.

Literæ significatiuæ.

T c a k l e f r z e t m m m t i k m r z a z e m f i x p e l o m m s o t z t e a z d m a t c
m t i l i p m t i l i a e r b l p m r z x t i e m m e a m e s a k l m m e s t i c a r z.

Exemplum XXXIII.

Ioannes Trithemius, Sanctis monialibus in monte olim Ruperi catholicam fidem lucida virginitate exornantibus felicitatem, continuo religionis sanctiss. zelo pæmemorati cateri regis maximi famulum mittimus nobis multo exposulatum tempore virum magnum virum magis in temporalibus experientur. Ioannem vestris caritatibus notum monasterij Vleisdorfensis religionis seruire zelosum, multo tempore Abate, nouamq. Abbatiam libere dimittentem accersi, propterea sicut vobis communi ram monasterium Limpurgense, in quo Christo seruiebat precibus continuis & sanctis lectionibus scripturarum occupatus cum monachis eiusdem descenderet, temporaliumq. rerum susciperet curam, procuratorq. fieret cellarius Abbas Limpurgensis in stabilitate solita animo mutatus dimittere eum tandem consenti orauit cum maxima instantia, vixq. obtinere ab eo consensum potui Christo volente tandem consensit, licet timide, ideo qui monialibus seruire timeat quod leuiter mutatur timet non immerito, nam sicut nos instruxit experientia aliqua Moniales æconomis suis reddiderunt, pro benefactis non laudabilem mercedem foeminarū animus repete mutatur amaritudine, Christo autem tribuente confido, illum vobis esse vtilem Christianos esse monachos & saluatorem nostrum timet, bouiq. est intellectus muliebrem ergo mutabilitatem coercentes ad mæneo, quatenus esse constantes memineritis, suscipientes eum in sancto honore atq. sincera charitate, omnem leuitatem animi muliebris, deponentes maxime adiuuate nos & recuperate statum rerum temporalium, vestro in monasterio collapsum, prodesset auxiliante Christo redemptore nostro zelatore castitatis. Vale 7. Id. Ioannes Trithem.

Modus XXXIV. Similiter alternis vtitur &
primam cuiuslibet significantis in
is, transfert,

Mod

Modus 34. ab una vacante ut superiores incipit, & per alternas similiter procedit, ut prima si, ociosa, secunda vero significatiua, tertia iterum vacua, quarta rursum significatiua, & sic consequenter usque ad finem narrationis proposita, porro pro cuiuslibet significatiua dictionis litera prima capitur o, in ordine alphabeti sequenti post eam i, ita ut pro A, capiatur q. pro b, r. pro c, s. & sic consequenter, sicut patet in alphabeto quod sequitur.

A q. br. cf. dt. eu. fx. gz. ha. ib. kc. ld. me. nf. og. ph. qi. rk. sl. tm. un. xo. z p.

Tenor occultus.

Morgen umb neun wird der Aemptmann kommen/
vnd den Bawren die Kűh nemen/behalt die deinen da-
heim.

Literæ significatiuæ.

Egkz usnerfunfnbketukgehmeqfgeecufnfttufrqnkeftbncn af
ueufraahdmtubfatqabue.]

Exemplum XXXIV.

SD. De Ecclesiasticis scriptoribus grandem feci catalogum quemadmodum frater-
nitati tue nuper videndum exhibui nimis, repente concludens fateor me nonul-
los pralexisse famosissimos viros non quod vicibus eorum beneficiorum inuiderem cata-
logi quemadmodum manuum pensator tumidus criminator verbis stultissimis, catalo-
gum vituperantes qui me existimauit suos homines non memorasse sola ex inuidia quod
falsissimum. Etenim conceptionem sanctissimam genitricis Dei ego scripsi & affirmavi
semper venustissimam fuisse sine nullo originali excessus, quod tumidus pensator tumi-
de reprehendere volēs dixit Fulgentissimam virginem creatam originali noxa contra
catholicam obseruantiam vanissima temeritate esse maculatam, temeritas perdita be-
atissimam virginem velle deturbare. Colonenses autem nobilissimi Doctores volentes
insani fraudulentis opinionem veritati contrariam extirpare citant vanas suas fabu-
las, reuocare compulerunt, virginem beatissimam asserentes, confirmante quoque statuto
debere credi mundissimam nulloque tempore, quamuis breuissimo originali sorditati sub-
iacuisse, tibi frater qui veritatem amas, credis quod virginis puritatem breuiter ista expli-
cere volui, Vale.

F

Modus

Modus XXXV. Alternis dictionibus utitur &
prima cuiuslibet significantis in 16,
permutatur.

Modus 35. ab una vacante similiter incipit cui mox significatiuam adiungens vicissim per alternas procedit, in hoc autem modo pro quolibet primo penatur significatum 16. post eam sequens accipitur A pro A capiatur r. pro b s. pro c t. & sic consequenter, ut ponamus in ipso alphabeto quod sequitur.

Alphabetum.

A r. b s. c t. d u. e x. f z. g a. h b. i c. k d. l e. m f. n g. o h. p i. q k. r l. s m. t n. u o. x p. z q.

Tenor Secreti.

Der Abt von S. Johannes Berg helt Communia mit den Bawren / bleibt nicht viel in dem Kloster / vñnd sehet auch im Narrenschiff. Hæc est intentio Secreti, quæ sequitur.

Literæ significatiuæ.

V x l r i n o h g m : c h b r g m s x l a b x e n t h f f o g e r f e n u x g s r o l x g s e x c s n g e t b n o c x e c f e h m n x l o g u z x b l x n r o t b c f g r r x g. m t b c z.

Exemplum XXXV.

Mihi venerande in Christo Patri Limpurgensi æcono-
mo, cum tali domino Ioanne
Vleisdorffen senuncupato Ioannes ouili Spanheimensis humilis Abbas gaudium
celorum Moniales S. Ruperti gubernatorem suum nimia auaritia concupiscunt teque
humili rogant beneuolentia, quatenus rerum temporalium gubernatorem ipsius mona-
sterij suscipias seruire sanctis Christi virginibus laudabile est, atq; meritum bonum re-
rum spiritualium eiusdem cœnobij notumq; visitatorem te in Christo honore comple-
ctentem, grauem moribus, ornatum virtutibus, consilio cautum omnibus dilectis cha-
rum nobilem Abbatem, vita merito Christo indubiè gratum, monasterij D. Ioannis o-
ptimum pastorem literis tam Christianorum quam gentilium, omniq; sapientia inter
eruditos omnes celeberrimum, cuius sapientiam æstimare nemo potest. Gregem sibi com-
missum optime nouit pascere, zelosus virginum Christi castus est, quarum clausarum
seruat promissum. Non timeas sub eo tam honestu seruire monialibus, qui nouit sponsas
Christi.

Christi secundum legem monasticam optima discretionem gubernare, qui virtute & zelo fidei Christiana sibi libenter in veritate subuenit. Hunc virum virtuosum Bingenensis pastorem cenobij huius familiarem amicissimumq; gubernatorem tam religiosarum virginum libenter assimas laborem tuum Christus immortalitatis gloria remunerabilis monialium sponsus, tibi aeternam beatitudinem retribuet cum ipso zelo zelatus fuerit. Vale. 5. Idib. Ian. Anno Domini 1499.

Modus XXXVI. Instar præcedentis alternis dictionibus utitur, & prima significantis in 17. transfertur.

Modus 36. a vacante incipiens significantemq; coniungit alternis dictionibus utitur, & prima cuiuslibet significantis dictionis in 17. post illam sequens mutatur: ita ut pro A. capiatur s pro b. r. pro c. u. & sic consequenter vsq; ad finem narrationis proposita, ut in sequenti alphabeto.

Alphabetum.

A s b t. c u. d x. e z. f a. g b. h c. i d. k e l f m g n k o i p k. q l. r m. s n. t o. u p. x q. z r.

Tenor Secreti.

Pfaff Helms von Mandel hat etne von S. Catharin
davon geführt. findestu ihn/so nimbs in gefangen.

Hæc est intentio mysterij sequentis.

K a s a c z g d o r p i h g f h x z s c s x z d h z p i h n u s o c s m d h x s p i h b z a p c m o
d h x z n o p d c h n i h d e d c h b z a s h b z h

Exemplum XXXVI.

Fides catholica non saluat, nisi ardore diuini, nomini fulciatur, crede & zelum amoris Dei non hic nihil omnino conducit redemptioni anime, plures namque homines nunc inueniuntur fide gloriantes catholica sed pauci sunt fidei Christianæ opera operantes, sine operibus fides moritur, credunt multum, sed mandata Dei paucissimi obseruant. O zelus fidei debilis quem habere fortiolem homines increduli possunt honestate naturalis poenis cruciabuntur inferni, gentiles homines qui non credunt Saluatorem mundi factum fuisse Dei filium, hominēq; factum zelo redemptionis humana, sed Christianā fidē sanctis operibus minimi exornant, peccatūq; semper inuoluti orād. honores aeternæ beatitudinis proferunt impias actiones fidei puritate prauis moribus contra obedientiam

F 2 maculantes,

maculantes, amatores autem Dei, qui habent rectum Christiana fidei zelum, nihil proponentes Christum iudicem placatum habebunt, dabitq; eis honorem sempiternum, hanc ergo de sermonibus his, qui de fide gloriari, ama Deum & habebis mercedem beatitudinis iustitiam zelantium, si amaueris vanitatem seculi contra honorem Dei, prauum recipies zelantium iniquitatem horres inferni Ioh. Trith. scripsi 4. Id. Ian. Anno M. I D.

Modus XXXVII. Per alternas vicissim progreditur, & prima cuiuslibet significantis in 18. transfertur.

Modus 37. instar precedentis ab vna vacante incipiens per alternas vicissim progreditur, ut cuiuslibet littera significantis dictionis prima in 18. post eam sequentem transmutetur, ita ut pro A. capiatur t. pro c. x. & sic consequenter, sicut patet in ipso alphabeto quod sequitur.

Alphabetum.

At, bu, ex, dz, ea, fb, gc, hd, ie, kf, lg, mh, ni, ok, pl, qm, rn, so, tp, uq, xr, zs.

Intentio Mysterij.

Jacob Seum hat nun gesprochen/er wöll dich erstein/chen/so bald er dich mög aufkommen/hüt dich vor ihm.

Litteræ significantiæ.

Et xk uo. a q b d t p i q i c k o l n k x d a j a n q q e g z e x d a n o p a x d a i o k u t g z a n z e x d h k a c t i f k b h a i d q p z e x d b k n e h.

Exemplum XXXVI.

Vitam aternam contemnentes temporalia pro xplo moribus catholicis in veritate conseruantes obtinebimus aternam latitiam, quibus est promissa poenitentibus à superbis sine dubio promittunt temporales latitias & gaudia contemptis vita intuitu aterna gaudiis futuris continentibus Deum amantibus, qui orationibus sacrarq; lectionibus scripturarum nouerunt insistere catholicis moribus Christum imitantes, Deum amantibus non paratur infernus, quoniam auersi Deo nihil aliud quam vanitatem querunt condemnantes aterna maiestates gaudium, humiles zelum amaritudinis elati non Christo, sed diabolo seruientes, amatoribus Dei nominis premia optima sunt promissa.

missa, sed amator ille mundi. Christiani quoque superbi Deum preparavit amarissimas cen-
nas inferni. Quid obsecro facit catholicum hominem veritatem annuere, dico, tu qui
gloriaris sine zelo diuini amoris, et que affirmas Christianum, non ostendere zelum tu-
um & fidem Christianam moribus dignis, sed humilitate abiecta catholica traditionis,
credu sine amore non te arbitreris iustum & fidelem, enimvero qui fidem habet, sed ta-
men diuinum amorem negligit impius est de fide quoque frustra presumit diuini zelator
amoris est, qui Christianam fidem deuotus ac bonis operibus quotidie exornat, & qui hu-
militate subnixus amat Deum, lob. Trith. 3. Id. Ian. Anno M. ID.

Modus XX XVIII. Vicissim alternatis utitur, &
prima significatiua dictionis in 19,
transfertur:

Modus 38 per alternas dictiones vicissim pregitur instar priorum, cuius dictio-
nis significatiua prima in 19. sequentem ex ordine transfertur, ita pro A capia-
tur v pro b, x. pro c, z. & sic consequenter, ut patet in alphabeto subscripto, poteris nihi-
ominus & hunc variare modum, ut non alternis tantum, sed singulis duabus, ternis,
quaternis ad placidum modorum signis apponendis, uti poteris.

Alphabetum.

Au. bx. cz. da. eb. fc. gd. he. if. kg. lh. mi. nk. ol. pm. qn. ro. sp. tq. vr. xs. ze.

Secreti intentio.

Wisse das Hans Schwerd viel vbel von dir red in
deinem Abwesen/ vund nim pi sich dech an für dir als sey
er dein fast guter Freund:

Litera significantes.

Rr f p b a u p e u k p p z e r r b o q r f b h r x b h r l k a f o o b a f k a b f k b i u x a a b p b.
k r k a k s i m q p f z e a l z e u k r o a f o u h p p t f b c a b f k i u p q d r a b o c o b r k a.

Exemplum XX XVIII.

Omnium rerum pater Rex & factor hominem primum creauit Adam, cui uxorem
in paradiso coniunxit virginem virginum significans catholicam ecclesiam pas-
sibus coniunctam.

F 3 Modus.

Modus XXXIX. Etiam alternis vtitur & prima dictionis significatiua in 20. transfertur.

Modus 39. vicissim alternis dictionibus vtitur incipiens ab vna vacante aut precedenti vnā subiungit significatiuā, deinde iterum vacuā vnā, iterumq; significantiem, & sic consequenter vsq; ad finem proposita narrationis. Porro litera prima cuiuslibet dictionis significantis transponitur in 20 proximam sequentem, ita vt pro A. capiatur x. pro b. z. pro c. a. & sic consequenter, vt patet in ipso alphabeto.

Alphabetum.

A x. b z. c a. d b. e c. f d. g e. h f. i g. k h. l i. m k. n l. o m. p n. q o. r p. s q. t r. v s. x t. z v.

Intentio Secreti.

Dir wirt geschriben herzu kommen / Ist mein rath /
du thust nicht / Wann der Anschlag ist dich zu verurthei-
len / oder in ewige Gefängnuß zu setzen / hüt dich.

Literæ significatiuæ.

B g p s g p r e c q a f p c z c l f e p z f h m k k e l g q r k g l p x r b s b c q q l g l g t s x l b c p
x l q a f i x e g q r b g a f u s s c p b p c l a h c l m b c p g l c s s g e e c d o l e l g q u s q r c l f s c b b g a f.

Exemplum XXXIX.

O Benignissime Iesu gratias ago pietati tuæ sanctissime, qui sanguine tuo genus hu-
manum patri tuo reconciliasti, pendens eleuatus in cruce miserabiliter, quassato
corpore animo tristi, facie consputa, portansque nostra crimina per zelum ineffabilis
charitatis, nostros liuores sanasti, floridam iuuentutem corporis propter nos vulneribus
durissimis iudisti atq; hominem viuificasti mortuum, nimia karitate deuictus, katholi-
camq; restituens communionem mori laboriosissime voluisti. Gratias igitur quas possum
redemptori tibi charissimo ago, gemens & lacrymans memoriam passionis tuæ, Christo
saluator rememorans. O benignissime Iesu salua me bonitate tuā solita, mihiq; cuncta
indulge queso precamina, quoniam tu laus & gloria mea, latificans me gaudio sancto,
redemptor meus sana me. Sanctifica me Christe verum lumen cordium. Benedico te cō-
ditor mundi potentissime, Rex Christe saluator lumen inextinguibile, queso purifica a-
nimam meam, fautor omnium illumina me, Christe amator excelsæ fidelium gloria te
quarentium

quarentium me respice, da beatitudinis sempiterna gaudia, da amoris tui feruentissimi incendia, Vita Iesu sanctorum omnium saluator mundi clementissime Iesu, per dolorem benedicta acerbissimaque passionis tua concede mihi lumen intellectus amorisque tui humiliter puraque conscientia radios lucis pręgustare. Miserere mei bone Iesu clementie fons pietatis abysseque gratiarum plenitudo lumen supernorum ciuium mihiq; sanctę charitatis suauissimum dulcissimumque gustum infunde, eripe me examinatore omnium cordium. & da mihi in puritate leticiam & exultationem in laudibus tuis glorificans te, quoniam dolore vulnerum tuorum sanasti me. Quid retribuam charitati tue redemptor meus, compator tibi lacrymans, & felicissima passioni sanctęq; vulneribus corporis tui benedicens. O benignissime gratias immortales ago, respice famulum tuum, Amen. Ioh. Trith.

Modus XL. Alternis dictionibus vtitur, & quamlibet literam significatiuam primam in 21. transfert.

Modus 40. instat precedentium alternis dictionib. idem vacua & significatiua vtitur, & prima litera cuiuslibet significatiua dictionis in 21. proxima sequentem quę est vitima nostri per ordinem transferitur, ita vt pro A, capiatur z, pro b, a, pro c, b. & sic consequenter, vt patet in alphabeto huius 40. modi quod sequitur post. Iste modus autem sicut & ceteri omnes in diuersas alias variatur, vt vel singulis vtatur significatiuis, vel alternis vel pluribus.

Alphabetum:

Az. bz. cz. dz. ez. fz. gz. hg. ih. ki. lk. ml. nm. on. po. qp. rq. sr. ts. vt. xv. z n.

Literę significantes.

Mnbghmstlami m r z q l h m z mcdupcbgkz fda hcd qaqtb id m t q d t h k h b g c h b g r e b g d g h m c d q c d m a z t l d m.

Intentio Secreti.

Noch heint vmb o. wart mein an dem Schlag bey der Brücken/da wil ich vich suchen hinter den Bäumen.

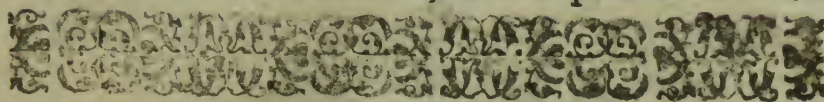
Exemplum LX.

Agite miseri penitentiam: tu: cuius tribulationes generis nostri grauissimas ab hominibus infidelibus meritisq; crudelissimas sustinebitis indurati, Turca in Christi pianitatem

Christianitatem longe lateque ab Vngaria magnum exercitum Turcicos homines more bestiarum truculentius inuasit transiit Danubium & lo impietatis quasi igne succensus propterea lugeant omnes homines statim morituri ubi zelus vester miserrimi Christianiconstantia & deuotio ubi? Longe per nos concessit Christiana benignitas tuorum grauitas fidem catholicam deseruit. Zelus & seruator amoris diuini procul abiit, propterea hostes fidei Christiana interficient deuorabuntque homines quasi locustas. Audiui-
mus enim quam grauitur Turcus Vngariam, Bohemiam, Poloniamque inuasit, vrbes destruxerit, infantes mulieres, virginesque congregatas sacrasque qua celo Dei retinuerunt castitatem turpissime stupravit horribiliterque interficiens catholicos quoscunque. Omnes annihilans crudelitas eius homines & bestias superat Germaniam totam repente suo turbabit exercitu bellicosissimo nisi generalis defensio principum sine mora resistat, flentes igitur humiliemus nos maxima animorum contritione, orantes Deum instantissime quatenus nos conuertat sanctis dimisis misericorditer liberans nos ab inimicis, qui animas nostras conantur tradere morti, Anno Domini, CCCC.XCIV, XI. Cal. Martij.

Ioannes Trithemius Abbas Sponheimensis.

CAP.

CAPITVLVM II.

DE ALIIS XXII. MODIS OCCVL-
TE SCRIBENDI, QVI IN SVPERIO-

RIORIBVS HABENTVR.

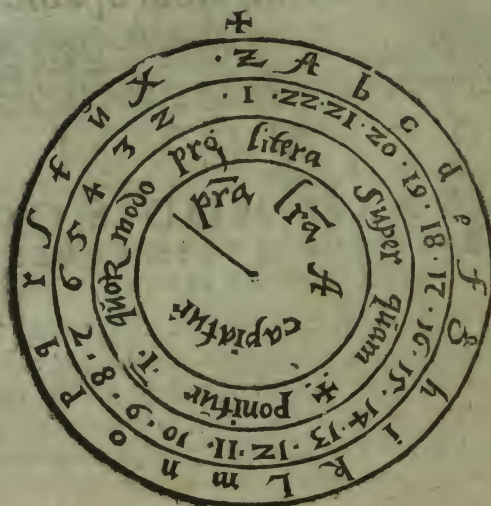
IO superioribus huius primi libri capitulo, Serenissime Princeps, artis nostræ Steganographiæ quadraginta modos per ordinem digessi, quorum copia licet ad quæcunque scribendum occulte vnicuique possit sufficere, tamen vt viam studiosis demonstramus, maiora perscrutandi, operæ pretium existimo, & alios per exemplum scribendi modulos explicare, quemadmodum igitur in præcedenti capite inter alios 22. modos vltimus per transpositionem literarum alphabeti, in sequentes per ordinem posuimus. Ita nunc secundum vnum viginti duarum literarum alphabeti nobis duntaxat necessarium quinque literas significatiuas in præcedentem per modos singulos anticipemus. In qua anticipatione primus istius capituli modus cum vltimo præcedentis concordabit, secundus cum penultimo, & sic consequenter vsque ad vltimum istius qui erit primus capituli, transpositiones conuenientes modum variant.

Primus Modus huius secundi capituli, singulis literis significatiuis vtitur, & litera quælibet in vna accipiatur.

Primus huius secundi Capituli modus singulis dictionibus significatiuis vtitur, & qualibet litera cuiuscunque dictionis prima in præcedentem immediate transferatur. Ita quidem in 17. modo quasi litera significatiua immediate sequens ponitur. Ita hæc præcedens prima capiatur, oportet autem vt pingas alphabetum in circulo tam in isto modo quam in sequentibus omnibus in quibus litera transponuntur. Ita vt hic pro A capiatur & pro b. a. pro b. c. vt patet in alphabeto per circulum.

Potest autem modus iste sicut, & reliqui omnes multipliciter variari hic per alternas, binas, ternas, quaternas, siue plures ad placitum scribentis, ita tamen vt signa conuenientia vnicuiq; adiungat, alioquin & ipse facile quod scripserit potest obliuisci & nemo in-

G centione

sententiam eius percipiet. Nunc autem sub literis positus designet quota sit qualibet litera, b a, quæ est prima in alphabeto omnium linguarum, sed iam nunc ad explicandum hunc modum procedamus brevioribus quidem sententiis utentes quam supra viximus.

Alphabetum.

A z. b a. c b. d e. e d. f e. g f. h g. i h. k i. l k. m l. n m. o n. p o. q p. r q. s r. t s. u t. x u. z x.

Intentio Secreti,

Wart mein Morgen umb neune mit Gewalt:

Literæ significatiuæ.

Tempus transit. z. i. d. z. q. f. i. l. h. m. d. n. q. m. l. t. l. a. m. t. m. l. h. f. d. i. z. k. f. z. sequitur:

Exemplum primi.

Tempus transit zelemur quietis sinceritatem leuamus humiliter mentes lugendo nostra quotidie errata. Tempus lugendi adest, mundemus tenebras motuum, linquamus hoc seculum fugientes desidia torporem, teneamus Zelum catholice sanctitatis. Amen. Iohannes Trithemius Abbas scripsit 6. Calend. Martij, Anno Dominica incarnationis, M. l. D.

Secun-

51

Ioannis Trithemij Abb. Spanh.
 Secundus Modus alternis dictionibus utitur,
 & literæ significantium in secundam
 præcedentis transferuntur.

Secundus vero modus huius Capituli ab una vacante incipiens alternis dictionibus, Sociosa & significativa per ordinem proposita narrationis utitur, & prima litera cuiuslibet significativa dictionis in secundam immediate præcedentem translata anticipatur, ut pro A, accipiat x pro b, z pro c a, & sic consequenter, ut patet in tabula rotunda hic posita, quam in alphabeto plani quod propter faciliorem modum scribendi posuimus. Rubra autem litera nostrum vsitatum sunt alphabetum, ex quo qualibet eorum in hoc modo scribendi nigra in rotunda superposita, ad propositam narrationem mysticè accipitur.

Alphabetum.

Ax, bz, ca, db, ec, fd, ge, hf, ig, kh, li, m, kn, lo, mp, qo, rp, sq, sr, vs, xt, z, zv.

Intentio Mysterij.

Ich bitte dich komm von stund an zu mir / es thut
 sehr noth.

G 2 Literæ

Clavis Steganographiæ Literæ significantes.

G. a f z g b c p g a f h m k. / m l q r s l b x l v s k g r g q b s e q e t p m g r.

Exemplum secundi.

Creator generis humani aspice Deus famulos tuos Zelo rectitudinis gubernare quatenus bene conuersantes consequamur pramium gaudium celestium. Aduua nos fragiles miserosq; hominis sanctisq; moribus exorne catholica pietatis sancto quasi-
mus, mentes nostras lumine illustra quatenus tuam recolamus passionem sedulo cum lac-
rymis operibus bonis Iesu Christe. Saluator libera nos virtute effici sanguinis tui catho-
lica unitatis gubernator salua populum tuum grauius afflictum quem dudum beatissi-
mo effuso sanguine in cruce moriens redemisti, aspice quam affligitur grauisime popu-
lus sub crudelissimo Turco, libera nos miseros per gratiam qua redemisti nos, Amen:
Ioan Trith. Abb. Anno domini M I D.

Tertius modus per singulas significatiuas pro-
greditur, & literis in tertiam præce-
dentem transfertur.

Tertius modus huius secundi capituli per singulas dictionis significatiuas ut primus
progreditur, & cuiuslibet dictionis litera prima in tertiam immediate transfertur. Ita
ut pro A capiatur v, quæ tertia ante ipsum per z. & quæ tertia & ita consequenter, ut
patet per ipsas literas & numeros in rotula positos. potest autem & iste modus variari
quemadmodum & ceteri non solum progrediens per singulas significatiuas, sed etiam per
alternas, binas, ternas, quaternas vel plures ad placitum cuiuslibet scribentis.

Alphabetum.

A. u. h. k. c. z. d. a. e. b. f. c. g. a. n. e. i. f. k. g. l. h. m. i. n. k. o. l. p. m. q. n. r. o. s. p. t. q. v. r. x. f. z. t.

Intentio Secreti.

Bringer diß Brieffs ist ein böser Knab/nit getraw
ihm zuuel.

Literæ significatiuæ.

I o b k d b o a f p x o f b c p f p q b f k x l p b o g k u x b k f q d b q o r b f i b r c f h.

Exemplum tertij,

Charisti-

Charissimum optimum benignissimumq; catholicorum defensorem benedicentes oportune adoremus fideliter per Christum omnis faciat bonam charitatem fidei ponat quietem beatitudinis fides catholica Christum laudet per bona opera, gaudeat catholicus victor Christus bonis catholicisq; factis quotidie deuotissime benedicat, quoniam ornatus religionis baltheo felicitatem infinita beatitudinis tenebit, remunerationem capiens fulgentissimi honoris Ioh. Trith. Anno Domini, M. CCCC. XCIX. feliciter.

Quartus modus singulis dictionibus significantibus vtitur sed literæ in quartam præcedentem transferuntur.

Quartus modus istius Capituli per singulas significantias instar præcedentis ex ordine progreditur sed literæ occulti mysterij in quartam immediate præcedentem anticipata transferuntur, quæ ad modum in rotula subiecta clarius demonstratur.

Hic primo prima litera alphabeti A, capiatur t. quæ est quarta in circulo ante ipsam, pro b, v. pro c. x. & sic consequenter, vt patet in rotula. Potest autem iste modus cum cæteris variari per alternas, binas, vel plures, sed quia per singulas procedendo significantias plura secreta paucioribus manifesta possumus occultare placuit nobis propter breuitatem hunc modum assumere.

G 3 Alpha-

Alphabetum.

A. b. u. c. x. d. z. e. a. f. b. g. c. h. d. i. c. k. f. l. g. m. h. n. i. o. k. p. l. q. m. r. n. s. o. t. p. u. q. x. r. z. f.

Intentio Secreti.

**Der Pfarrer von Sing ist omb eins verschieden/
lugnach der Psari.** Hæc est sequentis apertæ nar-
rationis secreta iuxta hunc modum intentio.

Literæ significatiuæ.

*Zanldaniaqkiveiceopdeipqhvacioqanoxdatz aigqeritxadza
vldsnnei.*

Exemplum IV.

Zelatore[m] animarum nostrarum laudaturi diuino amore nos iugiter accedamus
quæscung[ue] calumnias inutiles vanitates aternas iucunditates cupientes, ecce om-
nia præter Deum & iustitiam prætereunt. Quare hanc vitam amamus exitioq[ue] immer-
gi optamus, quare abducimus nos, oremus Christum deuotionisq[ue] amoris æterni zela-
torem assidua instantia, grauibus quotidie commaculamur impellimurque tentatio-
nibus

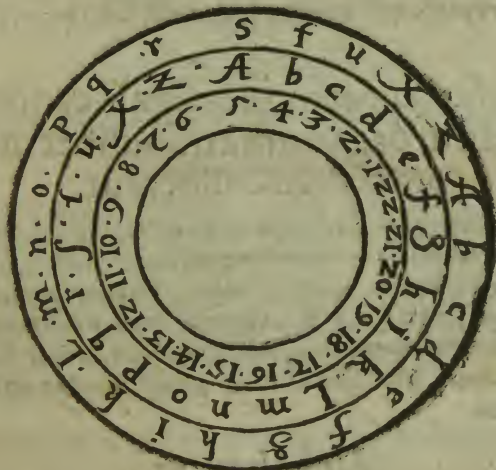
Ioannis Trithemij Abb. Spanh.

55

nibus *Chryse dulcissime zelum amoris nobis largire dulcedinis tui, nec noceat animabus
niquitas, Amen.* Ioh. Trith. scripsi 10. Calend. Martij. Anno domini M. l. D.

**Modus quintus singulis significatiuis vtitur
& quaelibet litera in quintam ante
se transmutatur.**

Modus quintus autem huius secundi capituli ad instar precedentis nullas dictiones
vacuas recipit. sed per singulas significatiuas mysterium procedit. Nec credo ali-
quem huius artis inscium occultai a per hos modos posse aliquando inuenire, dum etiam
artem scienti & non bene vsitato sit difficile omnia penetrare: litera autem omnium
dictionum latentes mysterij transferuntur in quintam immediate precedentem, ita vt
pro A capiatur s. quales in circulo alphabeti.

Quinta ante eam prob. t. pro c. v. & sic consequenter, vt patet in rotula. Qui vero
hunc modum per alternas, binas, vel plures voluerit variare, quia non omnibus est facile
scribendo per singulas incedere signa modo cuiuslibet appropriata non obmittat alioquin
facile in errorem incidet, & nihil lectori utilitatis scienter impendet.

Alphabetum,

as. b.

Clavis Steganographiæ

A. f. b. i. c. u. d. x. e. z. f. a. g. b. h. c. i. d. k. e. l. f. m. g. n. h. o. i. p. k. q. l. r. m. s. n. t. e. v. p. x. q. z. r.

Intentio secreti mysterij.

Morgen umb 7. sey gerüst vnnnd wart melner am
Creutz.

Literæ significatiuæ.

G. i. m. h. p. g. t. n. z. t. h. n. d. b. z. m. p. n. o. p. h. x. p. p. f. m. n. g. d. h. f. g. v. m. p. o. r.

Exemplum Quinti.

Grauibz insistentes mentis humiliter postulamus grammata tua noua Zelotes,
trinitas honestum nobis dona bonus zelus malum persequitur non operatur, peti-
mus humiliter Christe piissime pastor succurre, morbis grauibz dilectis heu sumus gra-
uati veniam miseris presta optime redemptor. Io. Trith, Abbas posui 7. Calen. Martij
Anno M I D.

Modus sextus per omnes significantes pro-
greditur & grammata quodlibet in 6.
præcedens collocatur.

Modus sextus huius quoque capituli per omnes dictiones significantes prioris instar
progreditur, nullam prorsus vacantem admittens & secreti mysterij litera om-
nes ita transposita sunt, vt pro A, capiatur sexta procedens in rotula quæ est r, pro b, f, pro
c, t, pro d, e, pro e, x, pro f, z, pro g, A, & sic consequenter iuxta ordinem alphabeti in ipsa
rotula positum per numerum numero alphabeto suppositum, facile & sine labore potest
scire, quantum vnaquaq, litera distat ab alia & quota sit in ordine veriusq, alphabeti.
Iam sequitur rotula.

Alphabetum.

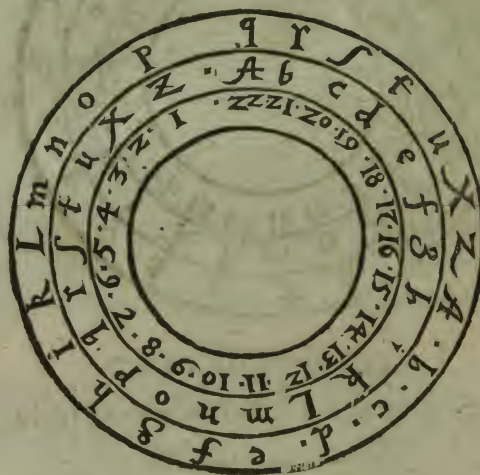
A. r. b. f. c. t. d. v. e. x. f. z. g. a. h. b. i. c. k. d. l. e. m. f. n. g. o. h. p. i. q. k. r. l. f. m. t. n. v. o. x. p. z. q.

Intentio Mysterij.

Nicht nimm diesen Mönche zu gehorsam/er ist ein wil-
der Meyer.

Literæ

tem omnes dictionum occulti mysterij Ita in 7. præcedente in convenienter sunt transposita, ut pro A, q. capiatur, quæ septimo distat ab eo loco retrorsum numerando, sicut numerus suppositus clare indicat, pro b. capiatur r. pro c. s. & ita consequenter secundum ordinem rotule subsequentis.

Alphabetum planum.

A q. br. cf. dt. cu. fx. gz. ha. ib. kc. ld. me. nf. og. ph. qi. rk. sl. tm. un. xo. zp.

Intentio secreti mysterij.

T. b. l. b. l. m. x. q. l. m. v. b. f. c. u. s. c. e. q. f. r. b. t. v. p. d. n. b. n. b. f. f. t. k. l. m. n. r. v. f. t. f. t. f. v. e. x. v. d. t. v. t. q. n. s. a. v. k. f. v. l. m. n. f. t. l. n. a. m. f. v. b. f. t. b. v. p. f. l. m.

Exemplum VII.

Temporalium bonorum læticia blandis lubricisque malis Christianis quietem læticia mortalis variis bellis fatigat caro vanitas seculi criminosis est, qui futuri regni beatitudinem temere vilipendunt dati nequitia boni nullius bestia fautores ferociore tramitem vite catholica lucidum miseri non requirunt, velociter fugiunt bona falsa tamen sentiuntq. vniuersa & Christiana velociter deuoti tranquillitatem vite tenebunt, qui nunquam sustinebit alternationes porus Catholicus fugit vere læticiam mundi nihili facit temere lucra non sectatur, amat mundicia virtutem bonitatem, fulget transitoria bona vilipendit futuri luminis memet. Ioan. Trith.

Modus

Ioannis Trithemij Abb. Spanh.

59

Modus octauus per omnes significantes pro-
greditur, & in octauam Grammata
transponuntur.

Modus octauus vero in isto capitulo instar precedentis in narratione mysterij di-
ctionibus significatiuis per omnia utitur, & qualibet in occulta narratione litera
in 8. precedentem immediate transponitur, ita ut pro A, capiatur p. quae retrorsum nu-
meranda & octaua distat ab eo loco, sicut patet in rotula numeranti. Pro b capiatur r q,
pro c. r. & sic consequenter per ordinem totius alphabeti: variatur autem & iste modus
ad vnius cuiusque placitum artem sientis per dictiones alternas, binas, ternas, quater-
nas vel plures, ut suo loco dicemus.

Alphabetum.

A p. b q. c r. d s. e t. f u. g x. h z. i a. k b. l c. m d. n e. o f. p g. q h. r i. s k. t l. u m. x n. z o.

Intentio Secreti mysterij.

**Delne Seind werden Morgen umb neun herkom-
men/ mit zehen Pferden/ da hab dich vor zurichten.**

H 2 Literæ

Clavis Steganographiæ Literæ significantes.

S. a. a. v. a. p. e. l. m. n. s. i. f. t. e. l. d. f. l. e. m. t. d. q. e. m. t. z. s. i. b. f. D. d. t. e. d. a. l. o. t. z. t.
e. g. z. t. i. f. t. e. f. p. r. p. q. t. f. a. r. z. e. p. o. m. l. a. r. z. l. t. e.

Exemplum VIII.

Saluator animarum æterna virtus altissimi Patris, exaudi luctus miserorum mitiga tribulationes innocentium, succurre tentationibus, egestate laborantium desolatione fragilium Iesu extende manum tuam defensionis, quatenus esse mereamur emundati zelatores tua iustitie. Benignissime fili Dei delictorum tenebras expelle, dulce animarum lumen omni tempore zelum temerarium expille. Glorificator zelantium tuam iustitiam subueni te expectantibus scuritiam persequentis rabula potenter quesumus tempera sanctissimumq; amoris radium zelose exorantibus presta. O mirissime Iesu amator rectitudinem zelantium lachrymas tuorum examina. Anno Domini, M. 1D. 8. Kal. Martij.

Modus nonus omnibus significatiuis utitur, & in nonam præcedentem quælibet litera transfertur.

Modus nonus huius præcedentis capituli in occultando proposito mysterij per omnes significatiuas institutionem siue ordinem dirigit & vacantem nullam penitus admittit. Omnes autem literæ secreta narrationis in 9. præcedentem transferuntur. Itaque ut pro A, capiatur o. quæ est nona in ordine alphabeti ante eam sicut patet tam in rotula quam in alphabeto plano. Pro b capiatur p, pro c q, & sic consequenter. Modus autem iste sicut & ceteri omnes in alios multos variari potest, non solum per alternas, binas ternasve, sed etiam in aliis tam diuersis dispositionibus, ut ex quolibet modo pene infiniti possint fieri.

Alpha-

Alphabetum planum.

Ao. bp. c q dr. ef. ft. g d. h x. iz. k a. lb. mc. nd. oe pf. qg. rh. si. t k ul. xm. zn.

Intentio Secreti.

Die Sachsen versamblen ein groß Volck / nicht weiß
ich auff wem es gehe / sihe dich für. Hæcest intentio
mysterij.

Literæ significatiua.

R. z. f. l. o. m. i. f. d. l. f. h. i. o. c. f. b. f. d. f. z. d. v. h. e. z. i. h. e. b. q. a. d. z. c. l. l. f. r. i. z. q. C.
r. t. l. l. f. d. z. i. v. f. x. i. f. x. f. r. z. q. x. t. u. h. .

Exemplum noni.

Religionis zelotes saluator Iesu omnium mitissime inuocantes suscipe debiles libera
seruos humiles, indulge orantibus crimina supplices beatifica sed a disturbia salu-
tem zelantibus Dominum veram humilitatem experimus zelumq, iustitia, lux aeterna
beatorum quarentibus adesse digneris, zelumq, catholica libertate largire supplicanti-
bus rabulag, infidias zizania quog, Christianitatis vela turbantia largitor luminis

H 3 sancta

Sancte determina, zonam innocentia, vinculumq, sanctum Christiana iustitia suppli-
cantibus Christianis subcinge, redime & elum quæsumus Christum tibi videntem humi-
les. Anno M.I.D. 7. Kalen. Martij, Ioannes Trisemius Abbas Spanbeimensis.

Modus decimus singulis significatiuis vtitur,
& in decimam præcedentem quæli-
bet litera transfertur.

Decimus modus huius capi uli, more præcedentium in occultando mysterio singulis
dictionibus significantibus vtitur cum nulla vacua penitus admiscetur. Sicut ve-
ro esset difficile ad occultationem intentionis siue congruentiam orationis per singulas
dictiones componere poteris tam in isto quam in aliis modis pene omnibus vti alternis,
binis, ternis, quaternis, vel etiam pluribus. Omnes autem literæ cum sint significantiæ in-
star præcedentium, in hoc modo decimo in decimam præcedentem se literam anticipatè
transponuntur, ita vt pro A, capiatur n, quia in ordine alphabeti iuxta rotula demonstra-
tionem 10. ante eam pro b, capiatur o, pro c, p, pro d, q. & ita consequenter per totum
alphabetum, sicut patet in circumferentiam mediam intuenti.

Alpha.

Alphabetum planum.

An,bo,cp,dq,er,ff,gt,hu,ix,kz,la,mb,nc,od,pe,qf,rg,sh,ti,uk,xl,zm.

Intentio mysterij.

Diese Bücher behalt bey dir heimlich. Hæc est intentio.

Literæ significantes.

Q,r,h,r,o,k,p,v,r,g,o,r,v,n,a,i,o,x,q,g,x,v,r,x,b,a,x,p,v,r.

Exemplum primi.

Qvisque retinere humilitatis regulam optat catholica pietate vita rectitudinem gubernet, oportet religiosum veritatis normam amplecti iugiter. Omnis Christianus qui Christi gloriam veraciter requirit Christi bonitatem amat Christianis pollet virtutibus. Vale. Ioannes Trithemius Abbas Spanheimensis scripsi, Anno M.1D.7. Kal. Aprilis.

Modus

64 Cl. Steganogr. loh. Trith. Abb. Spanh.
 Modus vndecimus, vt præcedens singulis
 significatiuis vtitur, & literæ in ii.
 anticipantur.

Modus vndecimus more præcedentium singulis dictionibus significantibus in occul-
 tando mysterio progreditur, cui vacans nulla penitus admisceatur. Porro litera
 omnes in vndecimam præcedentem immediate transponuntur, sicut patet clare intuen-
 ti alphabetum in rotula.

F I N I S.

Impressum Darmstadii apud Balthasarem
 Hofmannum, Anno 1621.